

Výroční zpráva

o činnosti školského zařízení

za školní rok 2017/2018

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče,

Praha 4, Na Dlouhé mezi 19

Praha 31. října 2018

Obsah:

1)	Základní údaje	str.	5
2)	Personální zabezpečení činnosti		7
3)	Organizační struktura		8
4)	Zpráva o činnosti úseku pro diagnostiku, terapii a koordinaci sítě		11
5)	Zpráva o činnosti úseku sociálně právního a správního řízení		14
6)	Hodnocení výchovně vzdělávací činnosti		
	Základní diagnostický pobyt - oddělení A		18
	Základní diagnostický pobyt – B		19
	Úsek vzdělávání a profesní přípravy		21
	Oddělení dlouhodobého pobytu – studijní (D)		23
	Oddělení dlouhodobého pobytu – matky s dětmi (M)		25
	Oddělení preventivního terapeutického pobytu (R)		27
	CESTA Řevnice – terapeutický pobyt specializovaný		30
7)	Zpráva o činnosti Střediska výchovné péče		
	Ambulantní oddělení v Příbrami, Školní 129		37
	Ambulantní oddělení v Praze 12, Rakovského 3138		43
8)	Zpráva o činnosti školní jídelny		55
9)	Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve šk. roce 2017/18		56
10)	Základní údaje o hospodaření za kalendářní rok 2017		57

<i>název školského zařízení:</i>	Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče, Praha 4, Na Dlouhé mezi 19
<i>sídlo školského zařízení: (korespondenční adresa)</i>	Na Dlouhé mezi 69/19 147 00 Praha 4 – Hodkovičky
<i>IČ</i>	61 38 63 08
<i>bankovní spojení:</i>	Česká národní banka, Praha 1, č. účtu: 12031031/0710
<i>telefon:</i>	241 723 646
<i>e-mail:</i>	info@dum-praha.cz
<i>internetové stránky:</i>	www.duasvp.cz
<i>datová schránka:</i>	jpy8pgt
<i>úřední hodiny pro veřejnost:</i>	pondělí – čtvrtek 9⁰⁰ - 15⁰⁰ hod. neděle 13⁰⁰ - 17⁰⁰ hod.
<i>způsob zřízení:</i>	příspěvková organizace
<i>název zřizovatele:</i>	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
<i>vedení školského zařízení:</i>	ředitel: PaedDr. Jan Toman
<i>hlavní činnosti zařízení:</i>	diagnostika, výchova, vzdělávání, terapie, ubytování, stravování, prevence rizikového chování

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče je zařízení zaměřené na psychosociální problémy a poruchy v chování zejména u dívek ve věku 15 – 18 let. Základní diagnosticko-terapeutický program v rezidenční (pobytové) formě a navazujících ambulantních formách je realizován v sídle organizace, jednotlivé specializované programy pak na odloučených pracovištích. Ty se věnují problematice nezletilých matek s dětmi, problematice klientek s prodlouženým pobytovým programem, další odloučené pracoviště je zaměřeno na program pro problematické uživatelky drog. Odloučenými pracovišti jsou také samostatné byty v aglomeraci Prahy. Etiologicky spadají řešené potíže do oblasti zdravotní, sociální, ale zejména psychosociální ve smyslu poruch ve vztazích a vývoji osobnosti. Další součástí organizace je Středisko výchovné péče s pracovišti v Praze 12 – Modřanech a Příbrami. Součástí organizace je školní jídelna, která zajišťuje nutričně a dieteticky řízené stravování v celodenních režimech jednotlivých programů, včetně odloučených pracovišť.

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

- Diagnostický ústav kapacita 64 lůžek
místa poskytovaných služeb:
 - Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4
 - Na Dlouhé mezi 491/13, 147 00 Praha 4
 - Sulická 103/6, 140 00 Praha 4
 - Pod Lipami 2514/70, 130 00 Praha 3
 - Jablonecká 413/52, 190 00 Praha 9
 - Skryje nad Berounkou 119, 270 42
 - Sádecká 169, 252 30 Řevnice

- Středisko výchovné péče kapacita 8 lůžek, ambulance
místa poskytovaných školských služeb:
 - Rakovského 3138/2, 143 00 Praha 4
 - Školní 129, 261 01 Příbram VIII.

- Školní jídelna kapacita 100
místa poskytovaných služeb:
 - Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4

- Školní jídelna – výdejna kapacita 32
 - Sádecká 169, 252 30 Řevnice

Základní údaje o školském zařízení – popis hlavní činnosti:

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Praha 4, Na Dlouhé mezi 19 byl zřízen MŠMT zřizovací listinou čj. 28 385/91-23 ze dne 16. 12. 1991. Dle zřizovací listiny plní diagnostické, výchovně vzdělávací a preventivní úkoly. Jeho činnost je zaměřena na řešení psychosociálních problémů nezletilých dívek ve věku 15 – 18 let, u kterých zpravidla soud rozhodl o obligatorní výchově (zákon 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Zařízení je spádové pro Čechy, ve školním roce 2017/18 bylo k pobytu přijato a komplexně vyšetřeno 117 dětí, v programech zařízení je průběžně evidováno cca 70 klientek. Dvě ambulantní oddělení středisek výchovné péče evidují v tomto školním roce 684 klientů.

Zatímco v minulosti byly zcela pokryty požadavky regionů tak, aby nevznikaly „čekací lhůty“ v umísťování dětí., ve sledovaném školním roce je kapacita základního programu překračována, vzniká nezbytnost koordinovat nástupy klientek podle naléhavosti a nevyzpytatelné vůle soudců. Zrušena je v daném roce možnost přijímat děti na žádost rodičů. Ti se pak v nouzi obracejí se žádostí k soudu o obligatorní řešení.

Organizace zajišťuje komplexní vyšetření a pomoc v oblasti psychologické, speciálně pedagogické, sociální a zdravotní u klientek, jejichž problémy aktuálně nelze řešit v rámci rodiny, protože rodina vyčerpala všechny prostředky k nápravě, nebo rodina není schopna problém nezletilé řešit. V chování těchto nezletilých jde často o útoky z domova, záškoláctví, porušení vztahů k rodičům a autoritám; ohrožení návykovými látkami a kriminalitou.

Organizace výchovně terapeutických aktivit je z pohledu programu pobytu členěna na oddělení, ta pak na výchovně terapeutické skupiny. Mimo hlavní budovu je umístěno oddělení s prodlouženým pobytem internátního typu, oddělení pro matky s dětmi a od 1. 1. 2014 také oddělení Cesta Řevnice pro mládež ohroženou drogovou závislostí. Ubytování je zajištěno na zpravidla dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením.

Zásadním úkolem organizace jako celku v hodnoceném roce byla reflexe společenského dění, zejména vlivu změn v legislativě. Zvláště v metodikách základního diagnosticko-terapeutického programu bylo nezbytné měnit celkový koncept. Z programů cca osmitýdenních, které byly postaveny na vysoké vnitřní dynamice a motivovanosti klientek ke změnám a spolupráci a které se dlouhodobě ukázaly jako velmi efektivní, přejít na programy, které nemají logický motivační vrchol a formální dynamika pobytu v základním programu je

z velké části určována nahodilostí úředního rozhodování. Vytváření efektivních a smysluplných programů v nekoncepčním legislativním prostředí je problematické. Nezbytné změny v metodice přinesly mnoho úkolů v odborné práci, v organizaci práce, přinesly požadavek vysoce nadstandardní angažovanosti pracovníků, přinesly požadavek nadstandardních výkonů u všech pracovníků až na hranici možností.

Personální zabezpečení činnosti:

Mgr. Jana Cvetlerová

V kalendářním roce 2017 měl Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče 89,82 přepočteného počtu zaměstnanců. Z toho je 69,6 pedagogických pracovníků.

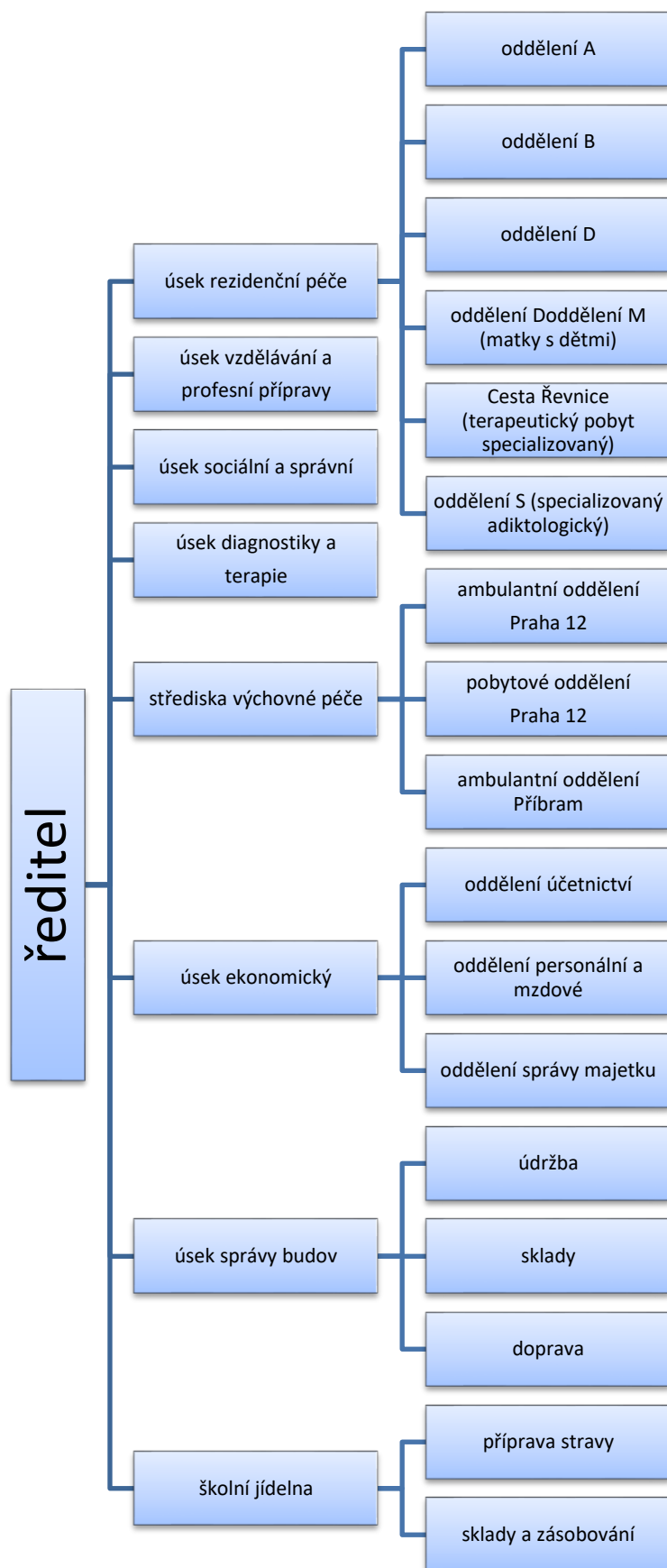
V roce 2017 v programech Diagnostického ústavu pracovalo 7 speciálních pedagogů - etopedů, 37 odborných vychovatelů, 27 asistentů pedagoga, 9 psychologů, 2 sociální pracovníce a další zaměstnanci zajišťující provoz organizace.

Na ambulantních pracovištích Středisek výchovné péče bylo zaměstnáno 5 speciálních pedagogů a 6 psychologů.

Na oddělení Cesta Řevnice pracovalo 13 pedagogických pracovníků.

V žádném z ukazatelů nebyl překročen limit zaměstnanců. Stejně tak byl dodržen limit na platy.

Organizační struktura

Zastupování ředitele:

1. Zástupce pro diagnostiku a terapii

- *Mgr. Markéta Véllová*, speciální pedagog ve funkci vedoucí úseku diagnostiky a terapie

2. Zástupce pro věci personální

- *Mgr. Jana Cvetlerová*, speciální pedagog ve funkci vedoucí oddělení

3. Zástupce pro hospodářskou činnost organizace

- *Libuše Doleželová*, hlavní účetní ve funkci vedoucí ekonomického úseku

V nepřítomnosti ředitele je jeden ze zástupců pověřen zastupováním ředitele v plném rozsahu, s výjimkou smluvních vztahů a rozhodnutí s nepřiměřeným či dlouhodobým ekonomickým a personálním dopadem pro organizaci.

Řízení úseků provozu:

1. Diagnostiky a terapie

Mgr. Markéta Véllová

2. Sociální a správní

Bc. Lucie Raková

3. Vzdělávání a profesní přípravy

PaedDr. Marcela Polášková

4. Ekonomicko-hospodářský

Libuše Doleželová

5. Správa budov

Ing. Josef Vostatek

Řízení organizačních celků a součástí:

Školní jídelna:

Bc. Ing. Jan Kopecký

Pobyťová oddělení:

1. Základní diagnostický pobyt – oddělení A

Mgr. Jitka Holakovská

2. Základní diagnostický pobyt – oddělení B

Mgr. Kristina Štětinová
Bc. Gabriela Grossmannová

3. oddělení prodl. pobytu internátní (D)

Danuše Procházková
PaedDr. Ludmila Burdová

4. Oddělení – matky s dětmi (M)

Mgr. Jana Cvetlerová

5. Cesta Řevnice – terapeutický pobyt specializovaný

MUDr. Michaela Chrdlová

6. Oddělení S – adiktologický program Sulická

Bc. Bedřich Doležal

Střediska výchovné péče:

1. Středisko výchovné péče Praha 12, Rakovského 3138

- ambulance
- pobyt

PaedDr. Jolana Marková

PaedDr. Ivo Kalvínský

Mgr. Jeannette Švíková

3. Středisko výchovné péče Příbram, Školní 129

- ambulance

Mgr. Ing. Jana Eliášová

Mgr. Markéta Véllová

V průběhu roku 2017/18 zajišťoval činnost úseku tým pracovníků s následujícími odbornostmi:

Speciální pedagogika, etopedie, psychologie, klinická psychologie, psychiatrie, adiktologie, zdravotní péče.

Odborná činnost pracoviště byla realizována především v následujících oblastech:

Diagnostika

- Psychologické vyšetření, zaměřené na diagnostiku struktury osobnosti, úrovně intelektových a kognitivních schopností v kontextu předchozích závěrů psychologických pracovišť a výchozích anamnestických údajů
- Speciálně pedagogické vyšetření zahrnující diagnostiku úrovně školních znalostí a specifických vzdělávacích potřeb, profesní profilaci a návrh odpovídajícího vzdělávacího programu
- Etopedické vyšetření mapující míru a oblasti rizikového chování
- Vyšetření zaměřené na status a dynamiku vztahů k sobě, rodičům, skupině, autoritám
- Vyhodnocení míry vulnerability pro formulování individuálního programu
- Zdravotní vyšetření s příp. návrhem léčebného plánu, zahrnujícího zajištění odpovídajících vyšetření a intervencí na specializovaných zdravotnických pracovištích
- Zpracování Programu rozvoje osobnosti dítěte na základě identifikace individuálních potřeb dítěte a stanovených cílů

Terapie a poradenství – formy a zaměření činnosti

- Krizová intervence
- Individuální a skupinová práce zaměřená na posilování psychosociálních a komunikačních dovedností, trénink řešení modelových situací, posilování zdravějších interpersonálních vztahů, řešení zátěžových situací, sebepojetí aj.
- Práce s rodinou – rodinné poradenství a terapie
- Adiktologické poradenství
- Prevence rizikového chování, snižování vulnerability
- Motivační rozhovory
- Práce se selháním v individuálním programu
- Posilování resilience

- Práce s koncepcí a realizací úspěšné role
- Individuální vedení a podpora dítěte v naplňování cílů Programu rozvoje osobnosti dítěte

Další činnost:

- Spolupráce s odloučenými pracovišti a zajištění odpovídajících intervencí klientkám při přechodu na oddělení pro dlouhodobý pobyt a v průběhu tohoto pobytu
- Spolupráce s externími školami k zajištění kontinuity vzdělávání během diagnostického pobytu formou individuálního studia nebo formou docházky z DÚ, zajištění odpovídajícího typu studia klientkám, přicházejícím do DÚ bez, nebo z nevhodného školního programu
- Zajišťování adiktologické péče, spolupráce s adiktologickými pracovišti v přípravné fázi před vstupem klientky do specializovaného programu i během něj
- Spolupráce se zainteresovanými institucemi, neziskovými organizacemi apod. k zajištění alternativního programu během diagnostického pobytu nebo po ukončení péče, především u klientek s blížícím se dovršením 18. roku věku
- Vedení ambulantních programů – kontinuální ambulantní péče pro klientky a jejich rodiny po ukončení rezidenční péče, příp. po ukončení obligatorní výchovy
- Účast na případových konferencích, pořádaných OSPOD
- Organizace a vedení případových setkání v DÚ a SVP
- Koordinační činnost a metodická podpora v zařízeních pro výkon ústavní péče ve spádové oblasti DÚ a SVP včetně metodické podpory v oblasti realizace Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče
- Ambulantní diagnostická vyšetření ve spádových zařízeních (klientky obligatorně umístěné bez předchozího diagnostického pobytu)
- Odborná spoluúčast při rozhodování OSPOD o nařízení předběžného opatření příp. ústavní výchovy, případně při přehodnocení individuálního plánu dítěte s již nařízenou ústavní výchovou formou expertního posudku
- Organizační a obsahové zajištění odborných praxí a stáží

Spolupráce s VŠ v průběhu školního roku 2017/18:

- Univerzita Karlova
- Univerzita Jana Amose Komenského
- Pražská vysoká škola psychosociálních studií
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně

Personální obsazení:

Mgr. Markéta Véllová	speciální pedagog, vedoucí úseku
Mgr. Kateřina Rosnecká	speciální pedagog (od 2/2018)
Mgr. Adéla Kozárová	psycholog (do 1/2018)
Mgr. Tereza Konrádová	psycholog,
Mgr. Kamila Prokešová	psycholog
Mgr. Naděžda Chodounská	psycholog
PhDr. Marie Šímová	psycholog
PhDr. Karel Peřina	psycholog
MUDr. Richard Zajíc	psycholog
Bc. Bedřich Doležal	asistent pedagoga/adiktologické poradenství
Mgr. Miroslava Hájková	zdravotní péče

Profesní a odborný rozvoj pracovníků:

Mgr. Véllová - NÚV – metodická a podpora a další vzdělávání pro metodické průvodce
k naplňování Standardů kvality péče o děti v zařízeních ústavní a ochranné
výchovy ve spádových zařízeních DÚ a SVP

Mgr. Konrádová - NÚV – metodická a podpora a další vzdělávání pro metodické průvodce
k naplňování Standardů kvality péče o děti v zařízeních ústavní a ochranné
výchovy ve spádových zařízeních DÚ a SVP

Mgr. Prokešová – Společnost rodinných a systemických terapeutů – Dny rodinné terapie

Mgr. Chodounská – Celoživotní vzdělávání v rámci Asociace psychologů při LFUK

Bc. Doležal – výcvikový kurz SUR , magisterské stud. Adiktologie 1.LF UK

Mgr. Rosnecká – Institut rodinné terapie – Výcvikový kurz systemické rodinné terapie

Všichni pracovníci se dále průběžně vzdělávali dle svých specializací v rámci samostudia,
účastí na odborných akcích, seminářích, workshopech a konferencích.

Zpráva o činnosti úseku sociálně právního a správního řízení

Bc. Lucie Raková

Úsek sociálně právní a správního řízení je vedle základní sociálně právní agendy spojen s administrací klientek a správních souvislostí. Úsek je součástí týmové spolupráce v rámci diagnostického ústavu. Při účasti na konsiliárních poradách se spolupodílí na formulaci organizačních, terapeutických a sociálně diagnostických úkolů aktivně vstupuje do dynamiky pobytu klientek, spolupracuje s rodiči případně osobami odpovědnými za výchovu, pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí a dalšími institucemi. Dále připravuje podmínky spolupráce s rodinou, koordinuje přijímání k pobytu i ukončení pobytu klientek. Úsek zprostředkovává komunikaci jak s veřejností, tak s odbornými pracovníky, kteří využívají služeb diagnostického pobytu a preventivně výchovného pobytu.

V hodnoceném roce úsek zapracoval organizační změny a opatření v postupu přemísťování klientek a to v souvislosti s důsledky změn v legislativě. Tyto změny výrazně ovlivňují dobu pobytu klientek v zařízení, dále nepříznivě ovlivňují umísťování klientek v rámci obligatorní výchovy do odpovídajících programů jiných specializovaných pracovišť. Vzhledem ke zdlouhavému procesu rozhodování soudů se tak mění i práce s klienty, což může někdy být i v rozporu s individuálním plánem a zájmem dítěte.

Ve školním roce 2017/2018 úsek koordinoval počet přijímaných dětí k diagnostickému pobytu. Přesto se střídala období, kdy byl evidenční stav výrazně překročen s obdobím v počtu přijatých srovnatelným s formálně daným evidenčním stavem. Aktuálně k měsíci říjnu 2018 nejsou klienti, kteří by i přes rozhodnutí soudu čekali na termín přijetí do DÚ. Ve větší míře je stále řešen problém s přemístěním klientek, které je pozdrženo z důvodu čekání na pravomocné rozhodnutí, na jehož základě dojde k přemístění klientky do vhodného prostředí.

Část úkolů úseku v oblasti správního řízení zajišťuje sociální pracovnice Bc. Monika Bothová. V souvislosti s agendou příspěvku na úhradu péče zajišťuje platby příspěvků na péči, vyřizuje s klientkami, případně jejich zástupci, dávky státní sociální podpory. V souvislosti s vyřizováním příspěvků a úhrady plateb komunikuje s Českou správou sociální zabezpečení, zdravotními pojišťovnami v rámci pojištění a konkrétními úřady práce. Pravidelně pak ve spolupráci s ekonomickým úsekem zpracovává inventarizaci pohledávek.

V souvislosti se změnou zákona o státní sociální podpoře přibyla agenda dokládání potvrzení potřebného k vyřízení přídatku na dítě a to ke každému čtvrtletí. Z tohoto důvodu byla navázána ještě intenzivnější spolupráce s úřady práce a veřejnými školami, které jsou klientkami navštěvovány.

Také v hodnoceném roce pokračovala spolupráce s advokátní kanceláří v souvislosti s dlužnými částkami na příspěvku na péči u osob odpovědných za výchovu.

Jako každý rok úsek spolupracoval v rámci odborných praxí se školami (VOŠ, VŠ) z oboru sociální práce. Praxe vždy probíhají pod vedením konzultanta pro praxe, tedy konkrétního vedoucího úseku.

Úsek plnil Plán kontrolní a řídicí činnosti na dané období, dále úkoly vyplývající z jeho náplní práce a potřeb instituce, úkoly z provozních porad aj.

V tomto roce byla také navázána spolupráce se soudní exekutorkou, se kterou jsou konzultovány postupy při splácení dlužných částek klientek u dopravních podniků, mobilních operátorů a zdravotních pojišťoven aj.

Se začátkem školního roku je plánován nástup nové kolegyně na pozici sociální pracovnice, jejíž činnost bude zaměřena na zajištění úkolů spojených s příchodem nových klientek a ve spolupráci s pedagogickými pracovníky oddělení A bude zajišťovat přijetí klientek na oddělení a dále povede vstupy s tematikou sociálně právní informovanosti a právního vědomí.

Organizační struktura úseku:

- Vedoucí sociální pracovnice: Bc. Lucie Raková
- Sociální pracovnice: Bc. Monika Bothová (agenda příspěvku na úhradu péče)
- Sociální pracovnice:

Kapacita zařízení dle stavu k 1. 1.2018:

Tabulka č. 1

Lůžková kapacita celkem	72
Základní diagnostický pobyt	30
Oddělení pro nezletilé matky s dětmi	5+5
CESTA Řevnice– oddělení s výchovně léčebným režimem pro mládež ohroženou drogovou závislostí	12*
Oddělení D – prodloužený pobyt	10
lůžkové odd. SVP Rakovského - preventivní pobyty	8

* V hodnoceném období byla kapacita oddělení CESTA Řevnice snížena na 6 lůžek z důvodu rekonstrukce objektu

Statistika za školní rok 2017/2018

Časové rozmezí: 1. 9.2017 – 31. 8.2018*

Tabulka č. 2

Děti přijaté do Diagnostického ústavu a Střediska výchovné péče	Školní rok 2015/16	Školní rok 2016/17	Školní rok 2017/18
Děti přijaté k diagnostickému pobytu	127	122	117
Děti přijaté na záchytné pracoviště	34	38	25
Celkem	161	160	^{*1} 142
Z toho:			
- Na základě Rozsudku o nařízení ústavní výchovy	43	40	37
- Na základě Usnesení o předběžném opatření	68	84	71
- Na základě Rozsudku o nařízení ochranné výchovy	0	0	0
- Na základě Žádosti zákonných zástupců, DP po zletilosti	50	36	31

*Od 21.5.2018 snížena kapacita zařízení na 64, oddělení SVP 8 klientů,

^{*1}Zbývajících počet klientů (3) jsou miminka klientek umístění bez rozhodnutí soudu)

Tabulka č. 3

Děti rozmístěné z Diagnostického ústavu a Střediska výchovné péče	Školní rok 2015/16	Školní rok 2016/17	Školní rok 2017/18
Na základě komplexního vyšetření	121	123	125
Na základě expertního posouzení (žádosti jiných zařízení)	50	30	25
Celkem	171	153	150
Do výchovných ústavů	18	22	18
Do dětských domovů se školou	0	0	0
Do dětských domovů	2	4	6
Do rodiny – ambulantní péče	85	83	74
Jinam (zletilost, AD)	16	14	27
Celkem	171	153	150
K 1. 9.2018 v ambulantní péči (děti v rodině)	37	22	20

U dětí umístěných do našeho zařízení na základě Usnesení o předběžném opatření je hlavním cílem vedle psychosociální intervence také vytváření komplexní diagnostické zprávy a doporučení pro orgány sociálně-právní ochrany dětí a pro soudy.

Z dětí přijatých z rodin se jich vrátilo již po absolvování základního diagnosticko-terapeutického pobytového programu zpět do rodin cestou ambulantní péče více než 60%.

Hodnocení výchovně vzdělávací činnosti

Základní diagnostický pobyt - oddělení A

Mgr. Jitka Holakovská

Jedná se o příjmové oddělení, kde se klientky adaptují na pobyt v DÚ. Vyrovnat se s okolnostmi změn a bilancováním konfliktní minulosti není pro mnohé z nich snadné, proto je nutné jim věnovat zvláštní péči a pozornost.

V tomto období, které lze charakterizovat jako adaptační, je soustředěna pozornost na vytvoření prostředí, které klientky mohou vnímat jako bezpečné a přátelské. Během výchovně terapeutických aktivit se zaměřujeme především na období života klientky před příchodem do DÚ. Přijetí smyslu pobytu v zařízení, alespoň částečné vyrovnání se s minulostí a navázání bezpečného vztahu k dospělým je pro další pobyt zásadní. Velký důraz klademe i na vzájemné vztahy mezi klientkami skupiny, na schopnost respektovat druhé i přes jejich odlišnosti, což přispívá k bezpečné a přátelské atmosféře oddělení.

Po příchodu na oddělení spoluvytváříme s klientkou individuální plán (PROD), který doprovází klientku celou dobu pobytu. Denní program je rozčleněn na jednotlivé bloky, přičemž dopolední jsou zaměřené na výuku, odpolední spíše na aktivity sebepoznávací a výchovně terapeutické. Ve výuce postupujeme podle individuálních plánů tak, aby každá z klientek mohla pracovat na úrovni pro ni přiměřené. V odpoledních blocích se věnujeme rozvoji fyzické zdatnosti, s pomocí hudebních nebo výtvarných činností ovlivňujeme prožívání, vedeme k poznávání sebe sama. Z tohoto důvodu jsou v programu zařazeny i různé psychosociální hry. Náročnost úkolů na tomto oddělení vyžaduje intenzivní podporu pracovníků oddělení odd. pro diagnostiku a terapii.

Kontakt s rodinou je zabezpečen především formou telefonátů a návštěv v zařízení. Pozornost je věnována udržení, obnově či navození vztahů s rodiči a širší rodinou.

Oddělení rovněž zajišťuje úkoly záchyťového pracoviště, což vyžaduje zvýšené odborné personální zázemí.

Personální obsazení:

Mgr. Jitka Holakovská	vychovatel	VŠ - pedagogika
Mgr. Gabriela Dejmková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Zuzana Očadlíková	vychovatel	VŠ – sociální pedagogika
Bc. Gabriela Součková	asistent pedagoga	VŠ - adiktologie
Bc. Nikola Davídková	asistent pedagoga	VŠ – adiktologie
Jakub Jiroušek	asistent pedagoga	SŠ
Hana Šedivková	asistent pedagoga	SŠ
Bc. Markéta Kovářová	asistent pedagoga	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Žaneta Aghová	asistent pedagoga	VŠ – sociální práce
Mgr. Sabina Doubková	asistent pedagoga	VŠ - kriminologie

Základní diagnostický pobyt - oddělení B

Mgr. Kristina Štětinová, Mgr. Gabriela Grossmannová

Oddělení B se skládá ze tří diagnosticko-terapeutických skupin B1, B2 a B3. Jednotlivé skupiny mají obdobný charakter komunitní skupiny a každá skupina má svého vedoucího – klíčového pracovníka.

Klientky přecházejí z oddělení A do terapeutické skupiny, která nejvíce odpovídá jejich individuálním potřebám. Terapeutická skupina B1 je pro klientky, které splnily úkoly na oddělení A a pokračují na plnění úkolů PROD z oblasti sebepojetí, osobní vztahy, profesní příprava. Terapeutická skupina B2(„C“) je určena klientkám vyžadujícím specifický přístup a obzvlášť chráněné prostředí. Terapeutická skupina B3 je pro klientky zařazené do externího vzdělávacího programu veřejných škol. Klientky byly vedeny k plnění svých školních povinností, vedeny k samostatnosti a plnění dohodnutých pravidel. Vedle skupinových metod, práce s dynamikou skupiny se stále více přesouvá odborná práce do nových individualizovaných forem.

Hlavním cílem oddělení je především pomoc a podpora v náročné životní situaci, upevnění pocitu bezpečí, prohloubení důvěry, přiblížení se rodinnému prostředí, vedení ke zdravému životnímu stylu a k samostatnosti a odpovědnosti. Základní cestou k plnění těchto úkolů je zaměření na sebepoznání, sebepojetí u klientek, na otázky vlastní identity, reflexi specifických

vlastností, schopností, dovedností, návyků, zaměření na nácvik standardních i individuálních a specifických sociálních situací, tedy předcházení konfliktům vznikajícím v konfrontaci s vlastním prožíváním, očekáváním rodičů, školy, většinové společnosti.

Každodenní dopolední skupinová výchovně vzdělávací činnost byla ve školním roce 2017/2018 na skupině B1 realizována pod vedením PaedDr. Marcely Poláškové, na skupině B2 pak pod vedením odborných vychovatelů. V odpoledních hodinách převažovaly výchovně terapeutické činnosti. Ve školním roce jsme též realizovali externí sportovní aktivity. Navštívili jsme s klientkami řadu divadelních představení, řadu pražských kulturních památek, výstav a kulturních akcí. Dále jsme s klientkami absolvovali turistické výlety do přírody a tematické výjezdy jako např. návštěvu Terezína, Karlštejna, Botanicus v Ostré a mnoho dalších.

V příštím školním roce plánujeme prohloubení počítačové výuky, včetně bezpečného užívání internetu, projektového učení, zážitkového pedagogického přístupu. Dále byly zařazeny pravidelné terapeutické skupiny. Probíhal také speciální projekt zaměřený na kreativitu realizovaný v ateliérech DÚ a keramické dílně.

V hodnoceném školním roce byl též kladen důraz na individuální práci s klientkami s přihlédnutím na jejich osobnostní vývoj a individuální potřeby.

Dále naše práce spočívala v pomoci s urovnáním často narušených vztahů s rodinou. Návštěvy zákonných zástupců a širší rodiny probíhaly zpravidla v neděli odpoledne nebo na základě domluvy individuálně dle potřeb a možností rodiny. Klientky během pobytu na našem oddělení měly možnost trávit víkendy doma s rodinou.

Během pobytu na našem oddělení klientky absolvovaly zátěžové pobyty ve Skryjích, což bylo velkým přínosem pro diagnostiku i terapii klientek. Tento zátěžový pobyt plánujeme realizovat i v nadcházejícím školním roce, a to jednou měsíčně dle vývoje dynamiky v terapeutických skupinách.

Ve školním roce 2016/2017 pracoval na oddělení B stabilní a profesionální team odborníků pod vedením Mgr. Kristiny Štětinové. Práce byla vedena v laskavém, přátelském a trpělivém přístupu k našim klientkám, avšak s jasnými a pevnými pravidly.

Personální obsazení:

Mgr. Kristina Štětinová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Gabriela Grossmannová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Lucie Šenková	asistent pedagoga	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Miroslava Hájková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Natália Horejšová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika

Bc. Eliška Bartoňová	asistent pedagoga	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Jana Havigerová	vychovatel	VŠ - právo
Bc. Alžběta Davídková	asistent pedagoga (N)	VŠ - sociální práce
Bc. Alena Jendřejková, DiS.	asistent pedagoga (N)	VOŠ – sociální práce, VŠ – vzdělávání dospělých
Kateřina Kovaříková	asistent pedagoga (N)	SŠ

Úsek vzdělávání a profesní přípravy

PaedDr. Marcela Polášková

Úkolem úseku vzdělávání a profesní přípravy, kterou pojmáme jako službu klientkám, bylo ve školním roce 2017/18 vzdělávání klientek na základním i prodlouženém pobytu v rámci školského zákona. Klientky přicházející do našeho zařízení se nacházely na různé úrovni vzdělání. Mnohdy neměly ukončenou povinnou školní docházku, splněný počet let povinné školní docházky, bylo s nimi opakovaně ukončován studium na různých typech škol s různým zaměřením. Mnohé klientky měnily v minulosti školy, byly ve školách neúspěšné, opakovaně přerušovaly studium nebo jim byla uložena podmíněčná vyloučení.

Od září 2017 jsme započali implementovat schválenou koncepci vzdělávání v Diagnostickém ústavu v plném rozsahu, a to s přihlédnutím k personálnímu oslabení. Plná diferenciaci dle koncepce nebyla zcela možná a vzdělávací skupiny jsme vytvářeli dle možností Úseku vzdělávání a profesní přípravy v kombinaci s odbornými kmenovými vychovateli příslušných oddělení. Podařilo se nám zachovat alespoň základní princip diferenciaci dle vzdělávacích potřeb klientek. Tyto cíle se podařilo splnit díky nemalému koordinačnímu úsilí obou profesních týmů. Od května 2018 jsme mohli hlubší vnitřní diferenciaci částečně rozšiřovat díky pilotnímu posílení personálního obsazení na našem úseku, což evidentně zefektivnilo proces vzdělávání naší klientely. Souběžně koncepčně a kontinuálně probíhají gestorské programy, a to tak jak byly zkoncipovány. V průběhu letních měsíců nastal výpadek v gestorském programu právní gramotnosti vzhledem k personální neobsazenosti. Tento program byl zatím vyňat z koncepce vzdělávání do doby, než se obsahová, formální a personální otázka v tomto ohledu vyřeší. Ostatní gestorské programy probíhaly beze změny.

Zohledňovali jsme požadavky RVP na kompetence dětí, žáků a studentů. Z hlediska přehlednosti vzdělávací cesty každé klientky jsme pracovali s novým formátem IVP.

Vzdělávání v rámci diagnostického pobytu probíhalo diferencovaně:

- Formou docházky do veřejných škol u klientek, kde byl zachován původní ŠVP, případně byl revitalizován či nastaven zcela nový. Ve školním roce 2017/18 měla tato skupina klientek vzrůstající tendenci, která činí až 55% .
- Plněním individuálního vzdělávacího programu (IVP) v rámci diagnostického pobytu, který byl navržen pro konkrétní klientku s respektem k specifickým vzdělávacím potřebám a obsahu kurikula vztahujícímu se k budoucímu obsahu studia.
- Plněním individuálního studijního programu (ISP), jež se zaměřovalo na klientky dlouhodobě školním vzdělávacím programem demotivované s potřebou doklasifikace, reparačních či jiných zkoušek. V rámci týdenního plánu tyto klientky pracovaly od 8 do 16 hodin individuálně s učitelem dle požadavků studijního zaměření. Ve školním roce 2017/18 bylo do tohoto programu zařazeno 11 klientek. Jejich statisticky vyjádřená následná školní úspěšnost je 65,4%.

Vzdělávání klientek bylo v rámci diagnostických tříd realizováno pod vedením speciálních pedagogů – učitelů. Cílem individualizované pedagogické diagnostiky bylo získat kvalitní informace o úrovni vědomostí a dovedností klientek podle jejich specifických potřeb. Získané informace se staly východiskem pro tvorbu IVP ve spolupráci s odbornými vychovateli oddělení B. Po formální stránce se osvědčilo diferencovat klientky do různých formálních skupin, jejichž jediným kritériem byla vzdělávací potřeba klientek. Obsahově jsme dosáhli sjednocení cílů v rámci mezipředmětových vztahů, vyšší dynamiky edukačních procesů a efektivnější práce dětí v diferenciovанных skupinách. Následné plnění IVP probíhalo ve spolupráci učitele, vychovatele, etopeda a psychologa a rovněž tak korespondovalo s obsahem plánu rozvoje osobnosti dítěte (PROD). Klientky ve školním programu byly vedeny ve školní matrice. Inovací pro tento školní rok bylo zintenzivnění spolupráce s Úsekem diagnostiky, terapie a koordinace sítě v rámci každotýdenních brainstormingů a pravidelných meziúsekových porad.

Ve sledovaném období jsme zpracovali Standardy kvality péče pro Úsek vzdělávání a profesní přípravy a zároveň jsme je ihned implementovali do koncepčního procesu vzdělávání.

Ve školním roce 2017/2018 jsme uskutečnili dva výjezdy s klientkami v rámci projektu Cesta za historií, a to v měsíci květnu na zámek Konopiště a v měsíci červnu na hrad Karlštejn. Obou těchto výjezdů se účastnilo šest klientek, výjezd byl doprovázen předběžnou edukací, odbornou prohlídkou s průvodcem a následnou evaluací pedagogem. Výjezdy považujeme za hodnotnou součást vzdělávání a edukační cesty v DÚ.

V tomto školním roce se pedagogičtí pracovníci zúčastnili v rámci DVPP dvou odborných seminářů na téma Inkluze v českém školství, ADHD a jedné odborné konference na téma Násilí páchané na dětech. V rámci interního DVPP se pedagogičtí pracovníci zúčastnili intenzivního odborného semináře s PhDr. Presslerovou PhD. na téma Psychosociální hry.

Personální obsazení:

PaedDr. Marcela Polášková

PhDr. Radim Kahánek

Mgr. Gabriela Dejmková

Oddělení D – dlouhodobého pobytu - studijní

Danuše Procházková, PaedDr. Ludmila Burdová

Oddělení D je detašované pracoviště diagnostického ústavu, jedná se o studijní oddělení s nepřetržitým provozem, pro dívky 15- 18 let, v případě pokračování studia se hranice posouvá do ukončení profesní přípravy. Organizačně se formy práce blíží stacionáři, kdy alespoň každý druhý víkend by měl být naplněn u jednotlivých klientek pobytem ve vlastní rodině.

Hlavním cílem je úspěšně navázat na výsledky dosažené v průběhu základního diagnosticko-terapeutického programu, posilování resilience s důrazem na zdravý životní způsob, další facilitace obnovy vztahů s vlastní rodinou a v neposlední řadě absolvovat úspěšně studium na dané veřejné škole. Hlavní důraz je kladen v každodenní práci na přípravu do školy. Klientky zatím zpravidla nemají vypěstovanou potřebu se do školy pravidelně připravovat. Využitím skupinových a individuálních forem práce odborných pracovníků a vzájemnou pomocí si nenásilnou formou tyto dovednosti osvojují. Další část krátkého odpoledního programu je věnována ve skupinové či individuální formě duševní hygieně, řešení problémů v rodině, do které se dívka vrací o víkendech, problémům spojeným se školou, vztahům s vrstevníky a

vztahům ve skupině. Všechny aktivity směřují k posílení resilience a navození prosociálních stereotypů, prožitku úspěchu a stabilizace pozitivních vztahů k rodině.

Pokud dívky zůstávají na oddělení, podílejí se samy na celkovém chodu „domácnosti“. Zajišťují běžné domácí práce, jako např. praní osobního prádla, žehlení, úklid oddělení.

Podmínky pro pobyt v oddělení D

- dodržování režimu dne a týdne
- dodržování odchodu a příchodu ze školy
- udržování pořádku ve svěřených prostorách
- dodržování osobní hygieny
- udržování pořádku v osobních věcech
- přiměřené a důstojné chování na veřejnosti
- respektování pokynů autority
- opouštění ubytovacích prostor pouze s přímým souhlasem odpovědného pracovníka
- zákaz vstupu návštěv- cizích osob bez souhlasu odpovědného pracovníka
- individuální návštěvy, zejména rodinných příslušníků, partnerů, spolužáků na oddělení se souhlasem odpovědného pracovníka
- dodržování přiměřeného kontaktu s rodinou

Spolupráce se školami

Každý odborný vychovatel je klíčovým pracovníkem 2-3 dívek, spolupracuje s třídními učiteli, pravidelně se zúčastňuje konzultací ve škole a kontroluje i případný praktický výcvik jednotlivých dívek.

Ve školním roce bylo zařazeno na oddělení D 21 studentek z různých škol a z různých učebních oborů.

Personální obsazení

Danuše Procházková

vychovatel

SPgŠ

PaedDr. Ludmila Burdová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Martina Bičíková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Ludmila Krausová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Zuzana Dvořáková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Helena Šumberová	asistent pedagoga (N) SŠ	
Hana Šířlová	asistent pedagoga(N) SŠ	
Mgr. Eliška Zdobinská	asistent pedagoga (N) VŠ – speciální pedagogika	

Oddělení M – dlouhodobého pobytu – matky s dětmi

Mgr. Jana Cvetlerová

Hlavními důvody umístění nezletilých maminek na oddělení jsou narušené vztahy k sobě, dítěti, specifické zdravotní či osobnostní důvody nezletilé, výchovné problémy a v mnoha případech nevyrovnání se původní rodiny s těhotenstvím nezletilé dívky.

Hlavním úkolem oddělení je dovést klientku ke zvládnutí role matky a to z několika pohledů:

- zajištění základních potřeb dítěte, tzn. naučit klientku základní péči o dítě od krmení, koupání, přes přípravu jídla a krmení po zvládnutí náročnějších situací při nemoci dítěte, základy první pomoci dítěti, zajištění podmínek správného psychomotorického vývoje dítěte, hraní a mazlení s dítětem apod.
- druhou oblastí je zvládnutí určitých sociálních dovedností, finanční gramotnost (rodinný rozpočet, nákupy, návštěvy lékařů s dětmi, jízda MHD s kočárkem apod.)
- základy péče o domácnost – vaření dětem i dospělým (klientky na oddělení samy vaří večeři, připravují i celodenní stravu pravidelně každou neděli), uklízení, péče o oblečení základy šití atd.

Plnění těchto úkolů směřuje k nejdůležitějšímu cíli – samostatnosti klientky jako matky v péči o sebe, dítě a tím i rodinu. Jako nový úkol se ukazuje nezbytnost zaměření na posilování určité sebedůvěry u klientky, jistoty v péči o dítě. Zkušenosti ukazují, že při návratu do původního prostředí podléhají příliš snadno často neblahým vlivům nejbližšího okolí – rodina, partner a vzhledem k „hendikepu nezletilosti“ v péči o dítě přebírá někdo jiný roli rozhodování v péči o

dítě. Klientka tak přichází o kompetenci, kterou v programu oddělení získala a hledá si náhradní, většinou nevhodný program.

Ve školním roce 2017/2018 se programu oddělení pro matky s dětmi účastnilo celkem 10 klientek. Nově bylo přijato 7 klientek, kterým se v průběhu pobytu na oddělení narodily 4 děti, dvě klientky přišly s dítětem.

Všechny 4 narozené děti byli kluci.

Personální obsazení

Mgr. Jana Cvetlerová	speciální pedagog	VŠ – speciální pedagogika
MUDr. Martina Iglicová	vychovatel	VŠ – lékařská fakulta
Barbara Hochheim	vychovatel	SPgŠ
Bc. Lucie Tlustáková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Nicola Novotná	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Zuzana Derková	vychovatel	VŠ – sociální pedagogika
Mgr. Pavla Veverková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Eva Krejčová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Eva Třísková	asistent pedagoga (N)	SŠ
Bc. Natália Turková	asistent pedagoga (N)	VŠ - specializace v pedagogice

Zpráva o činnosti oddělení R – preventivního terapeutického pobytu

(od 21. 5.2018 Internátní oddělení SVP)

PaedDr. Ivo Kalvínský, Mgr. Jeanette Švíková

I. Charakteristika pracoviště

Internátní oddělení je samostatné preventivně výchovné pracoviště, které je organizační součástí DÚ a SVP, Na Dlouhé mezi 19, Praha 4 Hodkovičky.

Adresa pracoviště: Rakovského 3138, Praha 12, 142 00, tel.: 241 770 041, 739 927 602

E-mail: svp.modrany@seznam.cz,

Oddělení poskytuje preventivně výchovný **pobytový program klientům školního věku, případně do osmnácti let**, který je určen dětem s rizikovým chováním a s problémy ve vztahu a komunikaci s rodiči nebo v širším sociálním prostředí. Pobyt je realizován na základě smlouvy mezi organizací, klientem a jeho zákonným zástupcem. Nejčastěji probíhá v uzavřené skupině a je zpravidla koncipován na **dobu osmi týdnů**. Během pobytu dítě nepřerušuje docházku do školy ani důležité pozitivní kontakty se svým sociálním okolím. Integrální součástí programu internátního oddělení, kromě individuální a skupinové práce s dítětem, je podpora a posílení pozitivních rodinných vazeb a rodiny jako celku. Z tohoto důvodu je důležitou podmínkou pobytu zájem a udržení spolupráce členů rodiny dítěte.

V průběhu pobytu je dále zajištěn pravidelný kontakt se školou, případně s kurátorem či dalšími odbornými pracovišti, která jsou do řešení situace dítěte a jeho rodiny zainteresována.

Před ukončením pobytu klient spolu se svým garantem zpracovává plán dalších aktivit a úkolů na dobu nejméně dvou měsíců. Po tuto dobu je podle potřeby se svým garantem v kontaktu.

Po ukončení pobytu je možná **návazná ambulantní spolupráce** dítěte a jeho rodiny s pracovníky oddělení, případně zařazení klienta do terapeutické skupiny následné péče.

Smyslem práce internátního oddělení je tedy preventivně výchovná činnost s terapeutickými prvky s cílem úpravy nežádoucích projevů dětí a mladistvých a to zejména v jejich rodinném kontextu a v kontextu jejich širšího sociálního okolí včetně školy.

Pobyt je veden komunitním způsobem, lůžková kapacita oddělení umožňuje přijmout **maximálně 8 dětí**. Program pobytu je zaměřen na rozvoj osobnosti dítěte, jeho sociálních dovedností a pomáhá dětem se učit orientovat ve svých sociálních vztazích a složitých životních situacích.

Práce v internátním oddělení probíhá z hlediska sociálních modelů ve čtyřech základních rovinách:

- a) rovina **komunitně terapeutického** působení – jako model širšího společenského prostředí
- b) rovina **skupinová a vrstevnická** – jako model blízký širšímu rodinnému prostředí
- c) rovina **individuální** – možnost navázání reálného bližšího vztahu dítěte k dospělé osobě z řad odborných pracovníků oddělení
- d) rovina a **kontext primární rodiny** – práce se zainteresovanými členy rodiny a dítětem – klientem jako s rodinným celkem.

Úkolem každého **dítěte** před uzavřením dohody a jeho nástupem na pobyt je zformulovat si za pomoci rodičů i odborných pracovníků oddělení svůj vlastní **cíl, smysl či přání, k čemu by mu pobyt měl být prospěšný**. Jedná se o co nejkonkrétnější formulaci, která často vychází z nesnází či narušených vztahů, které dítě prožívá v současnosti. **Úkolem rodičů** před nástupem dítěte je promyslet si jakou změnu by reálně očekávali po ukončení pobytu a čím mohou (chtějí) podpořit její uskutečnění.

Dne 21. 5. 2018 bylo oddělení v rejstříku škol a školských zařízení zpětně transformováno na Internátní oddělení SVP. Tato změna se nespojuje s žádnou úpravou metodických postupů vůči klientům a jejich rodinám. Z tohoto důvodu jsou následující statistické údaje uvedeny v souhrnu.

II. Základní statistické údaje

Klienti v pobytovém programu 2017/18:

Rok narození	Chlapci-počet	Dívky-počet	celkem	
			počet	%
2000	0	1	1	3,45

2001	0	1	1	3,45
2002	3	4	7	24,14
2003	5	1	6	20,69
2004	4	3	7	24,14
2005	2	0	2	6,89
2006	3	0	3	10,35
2007	2	0	2	6,89
celkem	19	10	29	100

Práce s rodiči a rodinami

činnost	počet
přímé konzultace na půdě oddělení (nejméně 45 minut)	343
společná skupinová práce s rodiči a klienty (90 minut)	16
telefonické intervence a konzultace s rodiči	793

Spolupráce s institucemi (především učitelé, OSPOD, NNO, případně soudy)

činnost	Počet
přímé konzultace na půdě oddělení	52
telefonické konzultace	311

Personál:

funkce	Počet úvazků
vedoucí oddělení, etoped	1
odborný vychovatel	2,5
asistent pedagoga	3
administrativní pracovnice	0,2
pracovnice úklidu	0,2
celkem	6,9

Supervize:

Pracovníci oddělení dlouhodobě pracují pod pravidelnou supervizí, která se uskutečňuje v průměru 8 x ročně.

Zpráva o činnosti oddělení CESTA Řevnice

MUDr. Michaela Chrdlová

1. Informace o programu

Název realizovaného programu: CESTA Řevnice – krátkodobá terapeutická komunita pro nezletilé problematické uživatele drog věkové kategorie 15-18 let.

Adresa: Řevnice, Sádecká 169, PSČ: 252 30,

tel., mobil: + 420 777 738 795, + 420 725 688 265

e-mail: info@cestarevnice.cz, www.cestarevnice.cz

Vedoucí programu: MUDr. Michaela Chrdlová

Datum vzniku programu: 6. května 1997

Cílová skupina: problémoví uživatelé drog uvedené věkové kategorie

Základní poskytované služby: přípravný motivační program, pobytová terapie trvající 59 dnů, dále ambulantní práce s klienty, kteří absolvovali pobyt a práce s rodinami uživatelů.

STRUKTURA POSKYTOVANÉ PÉČE

Základní struktura poskytované péče vychází z dlouholetých zkušeností terapeutického týmu v kombinaci se sledováním nových trendů na drogové scéně. Program je nastavený tak, aby co nejlépe reagoval na potřeby klientů a jejich rodin. Od začátku provozu v květnu 1997 k dnešnímu dni prošlo pobytovým programem 899 klientů. Oddělení je v současné době ojedinělým zařízením v ČR, které poskytuje komplexní výchovně terapeutickou péči dospívajícím problémovým uživatelům drog ve věku 15 – 18 let, včetně práce s rodinami klientů a kooperace s kurátory. Program Cesty je specializovaným programem v rámci DÚ a SVP Praha 4 – Hodkovičky. Program je rozčleněn do tří na sebe navazujících částí, jedná se o

- přípravný motivační program
- základní program
- ambulantní doléčovací program

TERAPEUTICKÝ POBYTOVÝ PROGRAM

Doba pobytu je 8 týdnů, program probíhá v uzavřené skupině. Před nástupem klienta do pobytu je proveden sběr důležitých anamnestických dat kvalifikovaným pracovníkem. Během programu je zpracován individuální plán, založena průběžná dokumentace pro přehledné zdokumentování průběhu programu a nastavení potřebných doporučení pro další práci s klientem. Základními prvky programu jsou: skupinová a individuální práce s klientem, rodinné poradenství, podpůrná a edukativní terapie, motivační trénink i terapie pracovní. Do pobytu jsou zakomponovány výjezdové aktivity spojené se zátěžovými prvky. Důležitou součástí

programu je udržování a zpětné navazování kontaktu se školou nebo jiným vzdělávacím zařízením formou profesního poradenství. Také cílené zapojení rodiny, práce s rodiči a s kurátory klientů je další částí komplexního přístupu ke klientovi. Vždy vycházíme z toho, že klient má určité zázemí, které může výrazně ovlivnit jak průběh léčby, tak i období po ukončení základního programu.

AMBULANTNÍ DOLÉČOVACÍ PROGRAM

Je poskytován všem klientům, kteří prošli základním pobytem a jsou pro tento program vhodné. Je realizován především formou individuální, která je doplněna pravidelným telefonickým kontaktem. Každý kontakt je dokumentován. V minulém školním roce byl ambulantní program nastavený pro klientky ze základního programu DÚ a byl realizován společně s terapeutky a vychovateli v DÚ. Cílem programu je provést klienty, kteří prošli úspěšně základním pobytem rizikovým obdobím po návratu domů do prostředí, které klade na klienty i jejich rodiny zvýšené nároky a často je vrací k dříve naučeným stereotypům.

PŘÍPRAVNÝ PROGRAM

Je určený dívkám, které přicházejí do DÚ s problémy, které souvisí s návykovými látkami. Pokud je u nich drogová problematika rozvinutá do té míry, že vyžaduje cílený přístup a zjištění motivace, která je důležitým předpokladem léčby, absolvují před nástupem přípravu v trvání cca 15 hodin, která je realizovaná v několika blocích. Během nich si vyzkouší některé techniky, se kterými se setkají během pobytu, dozví se něco o možnostech léčby a na závěr společně vyhodnocujeme jejich vhodnost k nástupu do programu. V případě potřeby lze přípravný motivační program realizovat i individuálně.

Tabulka č. 1 Popis činnosti

<i>Popis činnosti</i>	<i>Podíl v %</i>
Skupinová terapie	8,5
Psychologické vyšetření	5,5
Arteterapie	9,0

Práce s rodinou (rodinná setkání, poradenství, rodičovské skupiny)	8,5
Fyzická rehabilitace zaměřená na upevnění fyzické kondice	12,0
Zážitková pedagogika	12,0
Podpůrná terapie (edukativní terapie, motivační trénink, prevence relapsu)	11,0
Individuální práce s klientem	5,0
Sociální práce	4,0
Jiné (strukturovaný denní program, pracovní terapie, relaxace, individuální plány)	24,5

2. Obsah a průběh programu

Vývoj aktivit programu, jejich obsah a případné změny v průběhu roku:

V průběhu školního roku 2017 – 2018 stále probíhal program s výrazným omezením, které bylo zapříčiněno havarijním stavem v obytné části hlavní budovy. Vzhledem k realizaci stavebních prací, které probíhaly po celý školní rok, jsme museli upravit stávající program a setrvat v omezeném provozu. Celý program včetně ubytování a zázemí pro zaměstnance byl přesunut do objektu pod hlavní budovou, který původně sloužil jako prostor pro doléčovací program. Bylo to velmi náročné především pro zaměstnance, ale zachovalo klientům možnost absolvovat základní terapeutický program v téměř nezměněné podobě a zároveň nepřerušilo práci členům týmu, který byl cíleně sestaven tak, aby byl schopný poskytnout co nejkomplexnější péči klientům a jeho rozdělení by narušilo v budoucnu stabilitu již prověřeného programu. Kapacita skupiny byla omezena na 6 lůžek, doba pobytu byla zachována na nastavených 59 dní a skupina byla uzavřená. V průběhu školního roku se v programu vystříдалo pět skupin. Klienti byli umísťováni pouze na základě doporučení diagnostického ústavu v případech soudem nařízených. Během pobytu bylo provedeno komplexní zhodnocení příčin poruchy chování s návrhem dalšího postupu a doporučením případné další vhodné péče.

Případné změny cílové populace

Ve školním roce 2017 - 2018, za období 1. 9.17 – 31. 8.18 prošlo specializovaným programem 28 klientek. Nejčastěji jsme v loňském roce pracovali s klientkami ve fázi škodlivého užívání, ale přibýlo i klientek ve fázi experimentu, který byl doprovázený problémovým chováním, impulzivitou, emoční nestabilitou a špatným rodinným zázemím. Stále častěji se setkáváme

s dětmi bývalých nebo ještě aktivních uživatelů. Dívky se také dříve dostávají do systému zachytné sítě buď ambulantní, která je prováděna formou kurátorského dohledu, případně jsou v péči specializovaných zdravotnických či výchovných zařízení. Za důležité považujeme dobrou spolupráci se specializovanými zdravotnickými zařízeními a adiktologickými ambulancemi, které jsou často místem prvního zachytu potenciálního klienta. Spektrum užívaných drog se nemění. Převládá užívání pervitinu (jako preferované drogy), ale zvyšuje se problémové užívání kanabinoidů, které v některých případech naplňuje kritéria závislosti. Přibývá klientek s dlouhodobým pravidelným užíváním THC. Oproti loňskému roku stále stoupá preference kanabinoidů jako preferované drogy. Zároveň se zvyšuje společenská tolerance k užívání konopí. Alarmující je stále se snižující věk prvouživatelů návykových látek.

Tým – vzdělávání, supervize, stáže :

Tým je stabilizovaný, supervizorem programu je MUDr. Pavel Bém. Supervize proběhly v pravidelných dvouměsíčních intervalech. Druhé polovině roku 2017 odešla jedna z kolegyně na plánovanou rodičovskou dovolenou. Profesně zůstala skladba zaměstnanců stabilní. Zaměstnanci se účastnili řady konferencí a seminářů i dalších vzdělávacích aktivit . Také probíhala pravidelná setkání s AT zařízeními, která se stala důležitým místem pro sdílení společné problematiky. Na oddělení proběhly stáže pro studenty fakulty psychosociálních studií a také pro studenty psychologie a adiktologie. Také naši zaměstnanci prošli stážemi na některých odděleních v rámci kmenového pracoviště a v komunitách, které pracují s dospívajícími. Proběhlo také pravidelné interní vzdělávání týmu a školení v rámci GDPR.

3. Hodnocení a výsledky

Způsob hodnocení úspěšnosti programu::

Hodnocení úspěšnosti klientů provádíme formou osobních i telefonických kontaktů průběžně. V případě existujících problémů pomáháme klientům i jejich rodinám terapeutickou intervencí, případně pomáháme zprostředkovat opakovaný pobyt na spádovém detoxikačním oddělení, nebo jinou návaznou formu léčby. Jako kritické období pro relaps nebo návrat k bývalému způsobu života vnímáme u klientů jednak bezprostřední návrat do rizikového prostředí, dále pak období s několikaměsíčním odstupem, kdy dochází k přesunu kontroly a podpory ze strany institucí směrem ke klientům a rodinám samotným.

Ve školním roce 2017-2018 nastoupilo do základního pobytu 28 klientů, z toho 19 s předběžným opatřením, 7 s ústavní výchovou a ještě 2 klientky před ukončením

dobrovolných pobytů. Program úspěšně dokončilo 26 klientek, předčasně pobyt ukončily 2 klientky, obě s předběžným opatřením.

Kritické zhodnocení rozvoje zařízení, dosažení cílů:

Domníváme se, že v hodnocení činnosti oddělení převažují pozitiva. Tím máme na mysli především konstantní zájem o pobyt, který se projevuje stabilní vytížeností oddělení. Činnost našeho pracoviště má charakter především preventivní, jedná se o zastavení na cestě směřující k závislosti.

Výrazně se zlepšila komunikace s kurátory a adiktologickými ambulancemi pro mládež, kteří doporučují vhodné klienty do programu. Jako negativní faktor musíme považovat změny, které nastaly v souvislosti s nabytím účinnosti občanského zákoníku od 1. 1. 2014. Tím, že na naše pracoviště je možné umístit pouze klientky z DÚ v Hodkovičkách a to jen cestou soudem vydaného předběžného opatření, je prakticky znemožněno nabízet náš program poměrně rozsáhlé klientele, která by ho mohla využít i v rámci sítě dalších výchovných a diagnostických pracovišť.

Hodnocení spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog:

Tato spolupráce je vyhovující. Za nejpozitivější považujeme bezproblémovou spolupráci s Dětským a dorostovým detoxifikačním centrem (DADDC) nemocnice milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze, se kterým jsme v průběžném kontaktu. Ve větším rozsahu než v minulosti spolupracujeme s léčebnami návykových nemocí a psychiatrickými odděleními nemocnic. Bohnice, Motol, Plzeň, Jemnice, Červený Dvůr a další. Vzhledem ke specifickému charakteru naší klientely se s nabytím účinnosti občanského zákoníku znesnadnilo zařazování dětí z jiných výchovných a diagnostických ústavů do našeho programu. Není to ale překážka nepřekonatelná. Výrazně se také zlepšila spolupráce s nízkoprahovými zařízeními a ambulantními doléčovacími službami. Nastavili jsme pravidelné setkávání a společné sdílení problematiky.

Tabulka č. 2 - Program ve školním roce 2017-18 poskytoval služby v těchto oblastech:

	ANO	NE
Primární prevence (vč. včasné intervence u rizikových skupin)		X
Nízkoprahové (harm reduction) služby		X
Nízkoprahové (harm reduction) služby pro uživatele tanečních drog		X

Ambulantní léčba (pouze pro klienty, kteří prošli pobytem)	X	
Intenzivní ambulantní péčba (denní stacionář, strukturovaný program)		X
Rezidenční léčba (terapeut. Komunity, pobytové programy)	X	
Následná péče (ve spolupráci s DU a SVP Hodkovičky, pro klienty kteří prošli pobytem)	X	
Jiné (uveďte jaké) – rodinné poradenství	X	
Přípravný program pro klienty z DÚ a SVP Praha 4, Na dlouhé mezi 19	X	

Tabulka 3 - Personální a organizační zabezpečení programu

Kmenoví zaměstnanci Odbornost	Počet osob	Vzdělání	Zastávaná funkce	Úvazek	Obsah, náplň práce		
					Primární prevence (úvazek)	Služby Harm reduction (úvazek)	Léčba a resocial. (úvazek)
Lékař	1	VŠ	Terapeut, vedoucí oddělení	1,0			1,0
Psycholog	2	VŠ	Psycholog-terapeut	1,25			1,25
Odborný vychovatel-pedagog	9	VŠ, SŠ	Terapeut	6,7			6,7
Asistent vychovatele	2	SŠ, ÚSO	Noční vychovatel	1,5			1,5
Topič-údržbář	1	SOU	Topič-údržbář	0,5			0,5
Celkem:	15			10,95			10,95

**Tabulka č. 4 Rezidenční léčba (terapeutické komunity, pobytové programy):
počet klientů:**

Kapacita programu	6
Délka programu/léčby v týdnech	8
Počet všech klientů, kteří se programu zúčastnili ve šk.roce 2017 -18	28

- z toho mužů (chlapců)	0
- z toho žen (dívek)	28
- z toho injekčních uživatelů drog	7
- z toho se základní drogou pervitin	21
- z toho se základní drogou kanabinoidy	14
- z toho se základní drogou alkohol	1
Počet klientů, kteří program úspěšně dokončili	26
Počet klientů, kteří program ukončili předčasně	2
Průměrný věk	16 let a 4 měsíců
Počet neuživatelů, kteří využili alespoň jednou služeb programu (rodiče a rodinní příslušníci)	88
Průměrná délka úspěšně dokončené léčby 1 klienta	59 dnů

Zpráva o činnosti

ambulantního oddělení Střediska výchovné péče v Příbrami

Mgr. Ing. Jana Eliášová

Cíle a poslání

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče Příbram poskytuje preventivně výchovnou, soustavnou a komplexní péči dětem a mládeži, u níž je dominantní porucha chování.

Posláním střediska je pomoci dětem, členům rodiny, pedagogům a dalším důležitým osobám porozumět příčinám obtížné situace a posílit je v hledání cest k řešení. Středisko provází své klienty v nalézání zdravého, bezpečného a odpovědného způsobu života, ve kterém dítě může naplňovat své vývojové potřeby a potenciál. Odborní pracovníci střediska poskytují služby dětem, dospívajícím a jejich rodinám v případě hrozícího rizika poruchy chování nebo ohrožení jejich sociálního vývoje.

Klienti se na nás obracejí s rodinnými, školními a osobními problémy, zejména s problémy v mezilidských vztazích. U části našich klientů se objevuje asociální chování nebo začínají experimentovat s návykovými látkami. Naše práce je založena na soustavné, systematické a komplexní péči o ohroženou skupinu dětí a mládeže a má charakter preventivní, diagnostický, poradenský, terapeutický a metodický.

Personální obsazení

Ve školním roce 2017/18 jsme pracovali v počtu šesti odborných pracovníků ve výši 3,8 úvazků.

Personální obsazení:

Mgr. Jana Eliášová	- speciální pedagog, vedoucí oddělení	1,0
PaedDr. Jana Ptáčková	- speciální pedagog	0,6
Mgr. Irena Fišerová	- psycholog	0,8
Mgr. Iva Melicharová	- speciální pedagog	0,6
Mgr. Milena Štěchová	- psycholog	0,5
Mgr. Igor Grimmich	- speciální pedagog	0,3
Martina Bruchanovová	- uklízečka	0,25

Charakteristika klientely

V období od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2018 požádalo o služby střediska **368 klientů** a jejich rodin.

Věk	Počet klientů	Z celkového počtu dívky
MŠ	24	2
ZŠ – 1.stupeň	178	48

ZŠ – 2. stupeň	129	51
SŠ	33	18
VOŠ, VŠ	0	0
Školsky nezařazení	4	1

Iniciátor příchodu klientů do střediska

Iniciátor spolupráce se SVP	Počet klientů
Klient sám	7
Rodiny	266
Školské poradenské zařízení	4
OSPOD	20
Škola	63
Zdravotnické zařízení	2
Soudy	3
Jiný iniciátor – dětský domov	3

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska

Důvod příchodu	Počet klientů
Rodinné problémy	81
z toho týrání sexuální zneužívání	1
Školní problémy	114
z toho mentální retardace	2
z toho SPUCH	15
Zneužívání návykových látek	1
Osobnostní problémy	165
Prekriminální a kriminální problémy	6

Formy poskytovaných služeb a odborné pomoci

Středisko poskytuje služby založené na profesionalitě, provázanosti a vzájemné spolupráci a využívá práci s celým sociálním systémem dítěte (zapojení členů rodiny, pedagogů nebo dalších důležitých osob a organizací). Ve své práci usiluje o srozumitelnost a zastává optimistický přístup k řešení situace. Pro své klienty zajišťuje bezpečné a respektující prostředí, ve kterém podporuje svobodu volby klienta, zachovává jeho důvěru. Zastává především zájem dítěte

Práce s klientem na našem pracovišti začíná konzultací s dítětem nebo mladistvým a jeho rodiči. První setkání někdy proběhlo pouze s rodiči, kteří nás do problému uvedli. Podle povahy potíží jsme nabídli další poradenské nebo metodické vedení, diagnostiku možných příčin obtíží, případně individuální, skupinovou terapii nebo práci s celým rodinným systémem.

V případě potřeby nebo zahájení dlouhodobé spolupráce bylo provedeno psychologické a speciálně-pedagogické vyšetření. V mnoha případech bylo třeba kontaktovat a spolupracovat s pedagogy škol, odbornými pracovníky OSPOD nebo lékaři.

Pro klienty s indikací pro skupinovou terapii byly otevřeny následující programy:

Dětská hrová skupina

určena nejmladším dětem s projevy neklidu a nesoustředěnosti či úzkosti, zaměřena na přípravu pro práci v dětských růstových skupinách. Byly využívány hrové, relaxační a expresivní techniky

Skupina probíhala jednou týdně vždy v pondělí od 14.00 do 15.00.

Realizováno ve dvou cyklech – v prvním pololetí školního roku jsme pracovali se sedmi dětmi a proběhlo 12 setkání, ve druhém pololetí pracovalo pět chlapců a proběhlo 11 setkání. Skupinu vedly Mgr.Eliášová a Mgr.Štěchová.

Dětská skupina mladšího školního věku

pro děti mladšího školního věku (3.a 4.třída) s obtížemi v oblasti sociální přizpůsobivosti, se sníženým sebehodnocením, nejisté, úzkostné, hyperaktivní a neklidné. Skupinová práce byla zaměřena na rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, trénink zvládání konfliktních situací, podporu zdravého sebevědomí a prevenci rizikového chování. Základem skupinové práce byly především techniky zaměřené na podporu spolupráce, důvěry, kamarádství, empatie a týmové soudržnosti. Ve skupině se často pracovalo i expresivními technikami (práce s tělem, výtvarné techniky a hraní rolí).

Skupina probíhala jednou týdně vždy v úterý od 14.30 do 16.00.

Realizováno ve dvou cyklech – v prvním pololetí školního roku jsme pracovali s osmi chlapci a proběhlo 11 setkání, ve druhém pololetí se složení skupiny částečně obměnilo a s chlapci se uskutečnilo 13 setkání. Skupinu vedly Mgr.Eliášová a PaedDr. Jana Ptáčková.

Dětská skupina středního školního věku

pro děti středního školního věku (5. a 6. třída). Byla určena dětem s obtížemi ve školní přizpůsobivosti, hyperaktivní, neklidné. Dále pro děti s problémy v sociální oblasti, které nevycházejí s vrstevníky, ale touží po kamarádovi. Program byl zaměřen na zvyšování sociálních dovedností, posílení sebevědomí a zvládání emocí.

Děti měly prostor jednak pro klidnou a tvořivou práci, učily se uvolnit se a odpočívat. Jako prostředek osobního vyjádření byly využívány výtvarné techniky, hrová činnost, prvky muzikoterapie, práce s tělem, relaxační a imaginativní techniky podporující komunikaci. Skupina probíhala jednou týdně vždy ve středu od 14.30 do 16.00.

Realizováno ve dvou cyklech – v prvním pololetí školního roku jsme pracovali s devíti dětmi a proběhlo 10 setkání, ve druhém pololetí pracovalo osm dívek a proběhlo 14 setkání. Skupinu vedli Mgr. Melicharová a Mgr. Grimmich.

Skupina staršího školního věku

složená z dětí staršího školního věku (14.-16.let), které měly obtíže v oblasti sociální přizpůsobivosti a komunikace. Tato skupina měla za úkol formou sociálně psychologického výcviku rozvíjet sebepoznání, komunikativní dovednosti a schopnost kooperace ve skupině vrstevníků. V rámci nabízených témat si klienti mohli uvědomovat své postoje, zažité vzorce chování a důsledky svých reakcí. Cílem bylo získat náhled na vlastní jednání a chování, zmapování spouštěčů rizikových situací a ujasnění vlastních motivačních struktur. Děti byly vedeny k vyjadřování vlastních emocí, umění je zvládat a učit se pochopit emoce svých vrstevníků. K tomu byla využívána přirozená vrstevnická dynamika a zvláště ke konci skupinových cyklů byli účastníci schopni vzájemně si dávat zpětnou vazbu a zkoušeli si korigovat své nevhodné reakce a chování.

Skupina probíhala jednou týdně vždy ve čtvrtek od 15,00 do 16.30.

Realizováno ve dvou cyklech – v prvním pololetí školního roku jsme pracovali s deseti dětmi a proběhlo 10 setkání, ve druhém pololetí pracovalo opět deset dětí a proběhlo 12 setkání. Realizátory skupiny byli Mgr. Grimmich a Mgr. Fišerová

Přínosem pro práci s klienty byla úvodní sezení, kdy garant předal dítě terapeutům skupiny a společně s rodiči byla stanovena zakázka dítěte do skupinové terapie. Osvědčila se nám i závěrečné sezení po ukončení skupiny, kterého se účastnili také rodiče.

Práce s rodinami - Projekt Cestou sdílení

Projekt byl již šestým rokem zrealizován ve spolupráci s MěÚ a OSPOD Příbram. Je zaměřen na dlouhodobou péči o rodiny ohrožené rizikovým chováním jejich dětí a u kterých je nadějný potenciál a motivace ke změně. Do projektu bylo zařazeno deset, většinou neúplných rodin

s nezletilými dětmi s rizikovým chováním. Rodiny se dlouhodobě pohybují v začarovaném kruhu vztahových, výchovných někdy i sociálních obtíží. Aktivita nabízené v projektu byly zaměřeny na podporu rozvoje osobnosti rodičů, posilování jejich rodičovských kompetencí a hledání možných změn výchovného stylu. Práce s rodinami probíhá i během roku, průběžně probíhají individuální konzultace s rodiči a většina dětí je zařazena do dětských růstových skupin.

Zařazení do projektu Cestou sdílení umožnilo rodinám účast ve třech víkendových pobytech (v říjnu, listopadu a květnu). Program a aktivity byly zaměřeny na společné sdílení času v podzimním a předvánočním období, kdy jsme využili možnost navázat na staré tradice a rituály, které napomáhají rodinné soudržnosti a kultivaci vztahů. Zároveň byla plně využita příležitost k reflexi vztahů a výchovných stylů v jednotlivých rodinách, k získání korektivních zkušeností, k usměrnění výchovných zásahů a podpoře potenciálu rodin. Květnový termín nabízel příležitost k venkovním zážitkovým aktivitám – např. relaxace a bodypainting v přírodě. Na víkendovém setkání rodiny zažily atmosféru spolupráce, důvěry, kamarádství, empatie a rodinné i skupinové soudržnosti.

Preventivní činnost

Práce s třídními kolektivy

Práce se třídou byla zaměřena na mapování sociálního klimatu tříd a sociometrické postavení jednotlivých žáků. V programu se pracovalo především zážitkovou formou na posílení pozitivního potenciálu třídního kolektivu směrem k ozdravení vzájemných vztahů. Programy probíhaly ve spolupráci s pedagogy, kteří v počátku určovali zakázku – zaměření programové náplně. Jednotlivých setkání se třídami se třídní učitelé účastnili v roli pozorovatelů a průběh i závěr práce s kolektivem s nimi byl konzultován. Na konci hodnotili, jestli byla naplněna zakázka, kterou zadávali.

Sociálně-rehabilitační program pro klienta byl realizován ve čtyřech třídních kolektivech většinou po dobu pěti setkání. Všem programům předcházela diagnostika tříd. **Ve dvou dalších třídách byla realizována diagnostika třídního kolektivu a následné konzultace s pedagogy.** Za celý školní rok jsme pracovali s 11ti školami v různých formách intervence. Bylo realizováno celkem 28 programů se třídními kolektivy.

Tradičně také spolupracujeme s víceletým gymnáziem Příbram, kdy k nám přicházejí žáci primy a mají prostor mluvit o situaci ve svém třídním kolektivu a o změně, kterou pro ně

představuje přechod na víceleté gymnázium. Program je vždy zaměřen na prevenci rizikových jevů.

Letní dětský tábor, příměstský tábor

Již desátým rokem se uskutečnil v rámci projektu „Provázení“ ve spolupráci s oddělením SPOD MěÚ Příbram sedmidenní letní sociálně rehabilitační pobyt ve stanovém táboře v Hájovně Na Dědku u Rožmitálu pod Třemšínem.

Do tábora bylo vybráno 20 dětí z našich dlouhodobých, aktivně spolupracujících klientů. Jednalo se o děti, které obtížně vytváří kamarádské vztahy a často se dostávají do konfliktů s vrstevníky i dospělými. O zařazení do letního tábora je mezi našimi klienty velký zájem, přednost dostávají ti ze sociálně slabších rodin. Účast na táboře využíváme v motivování klientů. Pro většinu dětí byl tábor jedinou letní aktivitou během prázdnin.

V letošním roce se konal také jeden běh příměstského tábora v našich prostorách střediska výchovné péče. Ve spolupráci s městem Příbram se i s naší účastí uskutečnil jeden pětidenní příměstský tábor v době od 9.7. do 13.7. 2018. Zúčastnilo se ho 20 dětí, většina z nich byla našimi klienty. Pro děti byl připraven bohatý program, včetně celodenního výletu. Po celou dobu tábora děti se děti učily tisknout na lisu a vázat svou vlastní knihu, kterou si po skončení mohly odnést.

Metodická činnost

Středisko poskytuje metodické služby, jejichž cílem je metodická podpora a edukace pedagogů v oblasti příčin a možností předcházení, zmírňování nebo zastavení poruch chování nebo rizikového chování.

Cílovou skupinou pro metodickou činnost je pedagog dítěte nebo skupiny dětí, které jsou v obtížné životní situaci, v riziku vzniku a vývoje poruch chování, nebo rizikového chování, jedná-li se o řešení situace ve vztahu k dítěti.

S pedagogickými pracovníky a rodiči byla individuálně konzultována problematika specifických vývojových poruch chování, syndromu ADHD, dětské agresivity a možnosti práce s problémovým dítětem ve škole. Nadále jsme úzce spolupracovali s PPP Příbram při přípravě podkladů k vystavení integračních posudků a žádostí o pedagogické asistenty pro naše klienty.

Intervize, supervize

Všichni odborní pracovníci střediska procházejí dlouhodobou, kontinuální supervizí, V loňském školním roce se uskutečnilo pět supervizních setkání vedených PhDr. Janem Smolkou. Supervize byla zaměřena na předcházení psychosociálního stresu a syndromu vyhoření, na řešení obtížných situací a vztahů s klienty, jejich rodiči a dalšími osobami zodpovědnými za výchovu, na týmové procesy probíhající na pracovišti, na zvyšování kvality a etiky práce s klienty.

Pod vedením PaedDr. Jany Ptáčkové jsme se jedenkrát měsíčně setkávali na společných intervizích, které byly zaměřeny na klientská a skupinová témata. Intervizní úhel pohledu rozšiřuje náhled na možné příčiny i řešení potíží klienta a to v celém sociálním kontextu. Zároveň umožňuje efektivnější využití potenciálu týmové spolupráce pracovníků.

Osobnostní rozvoj a průběžné vzdělávání odborných pracovníků

Jednotliví odborní pracovníci se kontinuálně vzdělávají podle svého profesního zaměření a své odborné specializace. Průběžně se sebevzdělávají studiem odborné literatury, studiem speciálních odborných textů, které využívají pro svou práci, dle své specializace se účastní seminářů a přednášek. V loňském roce jsme se účastnili a zároveň podíleli na zajištění odborného semináře pro klienty na téma: Kyberšikana a další rizikové jevy. Všichni odborní pracovníci z našeho oddělení se seznámili s metodou standardy – terapií hrou v pískovišti, kterou nyní zařazujeme do práce s našimi klienty.

V souvislosti s připravovanými standardy kvality služeb jsme se průběžně připravovali na jejich implementaci do praxe.

V průběhu roku se dva odborní pracovníci účastnili dlouhodobého sebezkušenostního výcviku .

Spolupráce s ostatními organizacemi

Středisko Příbram spolupracuje zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou v Příbrami a se sociálními odbory a odděleními sociálně právní ochrany městských úřadů regionu a s dalšími subjekty, které se podílejí na prevenci rizikových jevů.

Zpráva o činnosti ambulantního oddělení Střediska výchovné péče v Praze 12 Modřanech, Rakovského 3138

PaedDr. Jolana Marková

Cíle a poslání

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče je detašovaným pracovištěm zařízení Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Praha 4, Na Dlouhé mezi 19. Středisko je preventivním, specializovaným pracovištěm poskytujícím speciálně pedagogické a psychologické služby dítěti a jeho rodině s rizikem či s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, u nichž není nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova, osobám odpovědným za výchovu a pedagogickým pracovníkům.

Středisko poskytuje službu také dětem navracejícím se z ústavní výchovy a je nápomocné při jejich integraci do společnosti. Cílem preventivní péče ve Středisku je předcházení či alespoň zmírnění dopadu ohrožení dítěte a jeho rodiny a řešení dopadu tohoto ohrožení. Rodina je podporována jako celek, také je tak na ni nahlíženo.

Preventivní péče se zaměřuje na práci s celým sociálním polem dítěte a jeho rodiny. Středisko intenzivně mezipřesortně spolupracuje s ostatními odbornými pracovišti a účastní se případových konferencí, odborní pracovníci jednají vždy v nejvyšším zájmu dítěte.

Personální obsazení

Ve školním roce 2017/18 jsme pracovali při obsazení 5,05 úvazku odborných pracovníků. V týmu byl zastoupen mužský úhel pohledu v počtu tři odborní pracovníci a ženský úhel pohledu v počtu 2,5 odborných pracovníků. Při práci s rodinou je důležité, aby byl přítomný mužský i ženský element.

Ve školním roce 2017/18 jsme pracovali v personálním obsazení:

PaedDr. Jolana Marková	- speciální pedagog/ vedoucí oddělení	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Ivana Pokorná	- speciální pedagog	1,0 pracovní úvazek
PhDr. Pavel Klíma, CSc	- psycholog	0,6 pracovní úvazek
Mgr. Michal Voldřich	- psycholog	0,8 pracovní úvazek
Mgr. Martin Musil	- psycholog	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Hana Otevřelová	- speciální pedagog	0,5 pracovní úvazek
Romana Martinkovská	- uklízečka	0,35 pracovní úvazek

Charakteristika klientů

V období od 1.9.2017 do 31.8.2018 požádalo o služby střediska **316 klientů** a jejich rodin.

Věk	Počet klientů	Z celkového počtu dívek
MŠ	13	3
ZŠ – 1.stupeň	117	37

ZŠ – 2. stupeň	108	43
SŠ	72	43
VOŠ, VŠ	4	3
Školsky nezařazení	2	0

Iniciátor příchodu klientů do střediska

Iniciátor spolupráce se SVP	Počet klientů
Klient sám	33
Rodiny	247
Školské poradenské zařízení	0
OSPOD	15
Škola	19
Zdravotnické zařízení	2
Soudy	0

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska

Důvod příchodu	Počet klientů
Rodinné problémy	117
z toho týrání sexuální zneužívání	0
Školní problémy	113
z toho mentální retardace	0
z toho SPU/CH	31
Zneužívání návykových látek	0
Osobnostní problémy	86
Prekriminální a kriminální problémy	0

Formy poskytovaných služeb a odborné pomoci

V r. 2017/2018 na ambulantním oddělení SVP Modřany probíhaly v rámci preventivní speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické pomoci dětem, mladistvým a jejich rodinám, školám, následující formy terapie a poradenství:

- ✓ individuální terapie
- ✓ rodinné terapie
- ✓ skupinové s týdenní frekvencí setkávání
- ✓ školní vrstevnické skupiny
- ✓ preventivně – terapeutické služby (výjezdy, semináře pro pedagogické pracovníky, regionální setkávání se sociálními pracovníky, mezirezortní odborné semináře)
- ✓ psychologická a speciálně pedagogická diagnostika

Individuální terapie

Terapie v dětském a adolescentním věku je nedílnou součástí péče o dítě a jeho rodinu. Rozdíly v terapii dětí a adolescentů jsou odvozeny od charakteristik typických pro jednotlivá vývojová období. Tyto vývojové charakteristiky se projevují na úrovni emoční, kognitivní a

behaviorální, na úrovni intrapsychické i interpersonální. Pro terapii je významný kontext subjektivního prožívání dítěte a adolescenta. Subjektivní prožívání nemusí být zcela shodné s tzv. objektivním posuzováním dítěte a okolností jeho života, ale může mít podstatný vliv na vývoj psychopatologické symptomatiky. Porozumění dětskému a adolescentnímu prožívání a myšlení a zájem terapeuta o tento svět jsou nezbytnými podmínkami pro úspěšnou psychoterapii. U menších dětí je jedním ze základních komunikačních prostředků hra. Terapeut musel být opatrný ve vztahu k objektivním údajům rodičů o dítěti. Výrazný rozdíl při individuální práci s dětmi a dospělými byl způsob komunikace v souvislosti s vývojovými obdobími. Volba terapeutických technik byla odvozena od klinické situace. Přístup k dítěti v krizové situaci byl aktivní, strukturovaný a poskytující přímou pomoc dítěti i rodičům. Při individuální práci jsme používali techniky psychorelaxační, arteterapeutické, muzikoterapeutické, dramaterapeutické, hrové terapie, imaginace.

V individuální terapii jsme vycházeli z myšlenek **integrativní terapie**. Využívali jsme **psychodynamickou psychoterapii**, zaměřenou na současné vztahy dítěte a její reálný kontext, ve kterém dítě prožívá konflikty, je frustrováno a nemá dostatek citové podpory od důležitých blízkých osob. Pro proces terapeutické změny byl podstatný vztah dítěte s terapeutem, v němž dítě získávalo emočně korektivní zkušenost. Emočně korektivní zkušenost může vést ke změně emočního prožívání a interpersonálního chování dítěte. Cílem terapie bylo odstranit překážku, která omezuje psychický růst a vývoj dítěte (hra, cílená činnost, psychodrama, psychogymnastika).

U klientů jsme využívali také principů **behaviorální terapie** zejména ve dvou směrech: posílení žádoucího chování dítěte a redukování nežádoucího chování.

Techniky, které byly používány zahrnovali zejména:

- * techniky operačního podmiňování – jde zejména o zpevňování žádoucího chování a odstranění nežádoucího chování
- * expoziční přístup – dítě se postupně vystavuje podnětům, ze kterých má strach, vystavování dítěte objektu strachu je postupné a předpokládá seřazenou hierarchii obtížnosti
- * modelování – metoda vychází z principů zástupného učení, dítě postupně zkouší žádoucí chování v přítomnosti terapeuta a později v přirozených situacích. Podmínkou je zpevňování každé žádoucí reakce dítěte,

* kognitivní techniky, které jsou zaměřeny na změnu dysfunkčních myšlenek a vnitřních postojů. Jsou cíleny na vytváření sebeovládání, řešení problémů, zvládání stresu (sebeinstrukční trénink)

Kognitivně behaviorální terapie vychází z teorie učení a příčiny poruch vidí v interakci dítěte s prostředím, zaměřuje se na pozorovatelné, konkrétní a ohraničené chování dítěte, klade si konkrétní cíle a předpokládá aktivní spolupráci dítěte.

Humanistická a existenciální terapie, která zdůrazňuje zejména lidskou individualitu, seberealizaci člověka, oblast duchovních hodnot, a subjektivitu lidské zkušenosti. Vztah s terapeutem je jedinečným setkáním, které může napomoci procesu vnitřního růstu.

Rodinné terapie

Vycházeli jsme ze systemické rodinné terapie, která se podle rámcových etických směrnic německého společenství rodinné terapie (Ethik- Rahmenrichtlinien, 1997) vyznačuje úctou, respektem a pozitivním příklonem ve vztahu k jednotlivcům a systémům. Zahrnuje akceptování jednotlivců jako osob a neutralitu ve vztahu ke všem členům systému. Účastníci jsou považováni za experty na sebe a na své problémy a jsou povzbuzováni, podporováni a doprovázeni při objevování a využívání vlastních zdrojů a při přebírání osobní odpovědnosti za hledání možností řešení problémů.

Rodinná terapie představuje terapeutickou orientaci, která klade důraz na rodinný systém. Základní tezí je zjištění, že rodina představuje rodinný systém s dynamickými vztahy jednotlivých účastníků, kdy selhání jednoho člena, „identifikovaného klienta“, má co dělat s rovnováhou celého systému. Rodinná terapie zdůrazňuje cirkulární kauzalitu (vzájemnou propojenost různých jevů v rodině), která se na rozdíl od tzv. lineární kauzality jeví více odpovídající rodinnému dění, problémům dítěte i možnostem ovlivnění interakcí v rodině.

Rodinná terapie ve Středisku byla zaměřena zejména na následující oblasti.

- * explorační vzájemných interakcí a vazeb členů rodiny a jejich vztah k identifikovanému problému
- * pozitivní změna interakcí v rodině
- * posílení schopnosti rodiny řešit vlastní problémy

Odborní pracovníci Střediska, kteří pracovali formou rodinné systemické terapie mají

ukončený základní i supervizi výcvik v systemické rodinné terapii.

Pracovní formy a postupy vycházejí zejména z teorií:

- * sociálního konstruktivismu, který přirovnává lidské osudy k vyprávěným příběhům. Příběh rodiny se opakovaným vyprávěním pozměňuje, převyprávěním se dosahuje terapeuticky významné rekonstrukce starých (traumatických) významů a objevuje se prostor pro rekonstrukci rodiny, respektive konstrukci nového, pozitivnějšího rodinného příběhu
- * cirkulárního dotazování (nepřímý způsob získávání informací, např.: „co si myslíte, že si přeje Vaše dítě“)
- * technika externalizace (symptom dítěte je označen jako něco vnějšího, co nepatří k jeho osobnosti)

Při své práci jsme nevycházeli pouze ze systemické rodinné terapie, ale přikláněli jsme se k psychoterapii integrativní, která je uzpůsobená konkrétním potřebám klientů. Využívali jsme strukturální rodinnou terapii (práce s hranicemi, subsystémy rodičů, dětí a prarodičů) – cílem strukturální terapie je pomoci rodině znovu vytvořit zdravou strukturu s přiměřenými hranicemi a adekvátním uspořádáním rodinných subsystémů. Dále jsme využívali strategickou rodinnou terapii, především technik paradoxní intervence a ukládání domácích úkolů. Také jsme pracovali s klienty formou terapie behaviorální, která je založena na modelech sociálního učení a je zaměřena na zlepšení komunikace v rodině a na zlepšení schopnosti rodiny řešit problémy. Využívala se také edukativní práce s rodinou (např. poskytnutí a propracování informací a přístupů k dítěti).

Pro práci s rodinou jsme využívali metodu „Ostrov rodiny“ jejímž autorem je PhDr. Zdeněk Rieger, který byl naším dlouholetým kolegou a měli jsme možnost s ním dlouhodobě spolupracovat, což obohatilo náš profesní růst.

Při práci s dětmi navracejícími se z ústavní výchovy jsme pracovali především s rodinným systémem, využíváme literatury našeho kolegy „Návrat k rodině a domů“.

Skupinová terapie byla organizována v několika formách

Skupinová terapie byla zaměřena především na oblast interpersonálních vztahů, na význam vztahů dítěte s vrstevníky a na oblast sociálních dovedností. Ve skupinové psychoterapii s dětmi jsme respektovali věková specifika, a to v oblasti emočního, kognitivního a interpersonálního vývoje. Skupinová práce nám umožňovala využít fakt, že dítě obvykle vyjadřuje samo sebe více chováním a vnějšími projevy než verbalizací a introspekci a tuto

aktivitu dítěte bylo ve skupině možné modifikovat. Dospívající mohl dosáhnout vzhledu do vlastních problémů a konfliktů v konkrétní situaci s užitím zpětné vazby nejen od terapeuta, ale také od ostatních členů skupiny. Skupina představovala pro dítě psychologicky bezpečné prostředí, v němž se nemuselo obávat odmítnutí nebo zesměšnění. Jedním z úkolů psychoterapeuta v dětské skupině bylo zajistit bezpečnou atmosféru skupiny. Jeho role oproti skupinové psychoterapii s adolescenty byla aktivnější, více strukturující dění ve skupině. Ve skupinách byly využívány rozličné techniky (arteterapie, muzikoterapie, psychodrama, psychosociální hry).

Optimální sestavení skupiny respektovalo věková specifika a homogenitu výběru.

Metaforou pro tento typ výběru byl princip Noemovy archy, představující párový výběr.

- ✓ skupina psychorelaxační pro děti ml. školního věku (Mgr. Voldřich)
- ✓ skupina koedukovaná vrstevnická pro střední školní věk (PaedDr. Marková, Mgr. Musil)
- ✓ skupina koedukovaná vrstevnická pro adolescenty (Mgr. Pokorná)
- ✓ postpéčová skupina adolescentů koedukovaná (PhDr. Klíma, Mgr. Pokorná)
- ✓ školní vrstevnické skupiny (PhDr. Klíma, Mgr. Musil)

Skupiny byly organizovány jako uzavřené, jedna skupina- psychorelaxační byla otevřená. Z hlediska pohlaví koedukované, některé byly pokračující. Ve skupinách se nepracovalo s toxikomany a s jedinci s trestnou činností nebo s nařízenou ÚV. Rovněž jsme nepracovali s klienty se závažnou psychiatrickou diagnózou. Základním pravidlem účasti klientů ve skupině byla dobrovolnost. S každým klientem a jeho zákonným zástupcem byla před zahájením skupiny podepisována dohoda o spolupráci.

Všechny skupiny byly vedeny zkušenými odbornými pracovníky střediska. Orientace skupinové terapie směřovala k prevenci poruch chování, ke zvýšení odolnosti vůči sociálně patologickým jevům, k prevenci šikany, k řešení vrstevnických a partnerských vztahů a k práci s problematickými rodinami.

Skupiny se účastnily výjezdových setkání dle finančních možností (pro klienty hrazeno z grantu, sponzorských darů, příspěvků klientů) a podle vytíženosti odborných pracovníků. Klienti mladšího školního věku se zúčastnili dvoudenního zátěžového výjezdu v okolí Prahy. A dále jednoho čtyřdenního na základně Jemčina..

Klienti středního školního věku se účastnili dvou čtyřdenních zátěžových výjezdů na základně Jemčina .

Klienti adolescentního věku se zúčastnili jednoho čtyřdenního zátěžového výjezdu v Koskách.

Postpěčová skupina klientů se účastnila jednoho zátěžového výjezdu v okolí Prahy.

Vrstevníková skupina pro děti mladšího školního věku

Využívala technik terapie hrou, kde byl kladen důraz na prvky muzikoterapeutické, dramaterapeutické, arteterapeutické, neverbální techniky komunikace (práce s tělem), sociální interakci. Byla určena pro děti mladšího školního věku a probíhala jednou za týden od měsíce října 2017 do června 2018.

Setkání skupiny probíhalo vždy v úterý 1x za týden od 16⁰⁰ – 17⁰⁰h. Skupina byla zaměřena na mladší školní věk žáků ZŠ. Skupina byla početně limitována na max. 8 klientů. Každý klient a jeho zákonný zástupce podepsali kontrakt se SVP.

Skupina měla za úkol:

- ✓ rozvíjet sociální kompetence klientů
- ✓ zlepšovat orientaci ve skupinové interakci
- ✓ procvičovat hrubou i jemnou motoriku formou, která je pro dítě zábavná a motivující
- ✓ naučit relaxovat
- ✓ vytvářet prostor pro vyjádření a sdílení různých druhů pocitů a nálad, napomáhala k lepší adaptaci a orientaci dítěte v emocionálních stavech, vytvářela chráněný prostor pro ventilování, formulování, zpracování myšlenkových obsahů klientů, což napomáhalo k užitečnějšímu a smysluplnějšímu jednání v sociálních systémech

Klienti se zúčastnili dvou zátěžových výjezdů.

Vrstevníková skupina středního školního věku

Byla určena dětem středního školního věku, byla skupinou vrstevníkovou koedukovanou. Počet klientů ve skupině byl maximálně 8. Skupina probíhala od října 2017 do června 2018, 1x za týden vždy ve středu od 16:30 do 18:00. Skupina byla zaměřená na vrstevníkové vztahy a vztahy k autoritám, na sebepoznání klientů. Ve skupině byly používány zejména prvky z arteterapie, muzikoterapie a interakčních her. Účast ve skupině byla dobrovolná na základě dohody mezi klientem, zák. zástupcem a SVP. Při práci se skupinou bylo využíváno technik arteterapie, psychodramatických, nonverbálních, dramaterapie, imaginace, interakčních her. Cílem skupiny bylo zlepšit postavení klienta v širším sociálním systému, podpořit jeho osobnostního růstu a sebepoznání a sebedůvěry. Klienti se zúčastnili dvou zátěžových výjezdů.

Vrstevnícká skupina pro adolescentní klienty

Byla určena klientům adolescentním, byla skupinou koedukovanou zaměřenou na klienty s poruchami chování, s poruchami sociálních vztahů. Skupina byla pro zájemce dobrovolná, před započítáním skupiny byla sjednána smlouva mezi klientem zák. zástupcem a SVP. Cílem terapie ve skupině bylo vedení klientů k sebepoznání a k osvojení si nové kvality vztahů k nejbližším osobám. Výsledkem pak byla prevence nárůstu zmíněných poruch v závažné problémy osobnostní, mezilidské, prevence výskytu drogové závislosti a antisociálních poruch chování. Při skupinové práci byly uplatňovány verbální i neverbální techniky podstatné pro nácvik komunikativních dovedností, techniky pro nácvik asertivního chování, relaxační techniky a psychogymnastika.

Skupina probíhala jednou týdně od měsíce února 2018 do června 2018, vždy v pondělí od 17⁰⁰- 18³⁰ h. Klienti této skupiny se zúčastnili jednoho zátěžového výjezdu v Jižních Čechách na základně Kosky.

Postpéčová vrstevnícká skupina

Byla určena adolescentním klientům, kteří jsou dlouhodobě v naší péči a vyžadují nadále pravidelnou odbornou podporu. Jedná se o klienty s autistickými rysy, pro které je udržování sociálních kontaktů obtížné. Byla zaměřena především na rozvoj a podporu jejich sociálních dovedností. Skupina byla koedukovaná. Počet klientů ve skupině byl 6. Interval setkávání 1x za měsíc. Tito klienti se zúčastnili jednoho výjezdového setkání.

Školní vrstevnícké programy

Preventivní skupiny zaměřené na sociální role, komunikaci ve škole, vztah učitel - žák, problematika šikany (preventivní program, intervenční program). Samotné práci vždy předcházela diagnostika vztahů mezi spolužáky. Výsledky šetření byly následně analyzovány a využity pro další práci se třídou. Programy byly sestaveny z několika tematických modulů, které na sebe kontinuálně navazují. Moduly probíhaly formou diskuzí, psychoher či nonverbálních technik. Skupiny probíhaly jednou za čtrnáct dní. Program byl vytvořen pro 4-5 setkání s třídním kolektivem a třídním učitelem.

Spolupráce se školami

Vedle spolupráce s rodinou spolupracovalo naše zařízení se školou, kam dítě docházelo. S učiteli je obvykle konzultována postavení dítěte ve třídě a jeho celková situace ve vzdělávacím procesu. V případě potřeby byla provedena diagnostika třídy a na ní navazující návrhy řešení. Úzká spolupráce našeho zařízení se školami přinesla značný posun v řešení nelehké situace klienta a jeho rodiny. Samotní zástupci škol se na naše zařízení obraceli s žádostí o podporu při vytváření a realizaci individuálních vzdělávacích plánů. Odborní pracovníci se také aktivně účastnili setkání metodiků prevence škol Prahy 12.

Zapojení do projektu prevence sociálně patologických jevů na Praze 12

Spolupracovali jsme s MČ Prahy 12 na programu prevence kriminality, tento projekt úzce navazoval na usnesení Rady MČ Prahy 12 o vzniku komunitního plánování, jehož cílem bylo zkvalitnění života občanů v daném regionu, což nebylo možné bez preventivního působení na oblast sociálně patologických jevů. Tento projekt předpokládal, že nejvíce ohroženou skupinou jsou děti a mládež, a to v důsledku jejich sociální nezralosti, snadné ovlivnitelnosti a stále komplikovanějšího společenského kontextu. Vycházelo se ze stávající dlouhodobé spolupráce státních a nestátních subjektů působících v oblasti primární, sekundární a terciární prevence

Návaznost na další zdroje

Středisko se zaměřovalo především na podporu a spolupráci s celým rodinným systémem a celým sociálním polem dítěte. Z tohoto důvodu Středisko intenzivně pracovalo s ostatními odbornými pracovišti napříč resorty. Odborní pracovníci se účastnili případových konferencí a jednali vždy v nejvyšším zájmu dítěte.

V uplynulém školním roce byli někteří pracovníci součástí komplexní péče (uskupení odborníků z různých resortů), která se podrobně věnuje klientům Prahy.

Odborní pracovníci střediska pomáhali klientům rozšiřovat sociální podporu v celé šíři jejich sociálního prostředí, a to jak individuální (podpora kompetencí rodičů), tak institucionalizovanou (práce se školou). V případě potřeb klienta pomáhali pracovníci Střediska využívat sítě služeb dostupných v jeho okolí, a to jak ve státní, tak nestátní sféře. Snahou bylo podporovat nezávislost klienta na sociálních službách.

- Středisko napomáhalo klientům využívat další školské, zdravotní a sociální služby. Pokud to bylo možné a vhodné, doporučil klientovi vedoucí případu po ukončení poskytování péče návazné služby.

- Pokud nebylo Středisko schopno poskytnout klientovi odpovídající péči, zprostředkovalo mu adekvátní kontakt na jiné odborné pracoviště.
- Středisko mělo vytvořený seznam návazných odborných služeb. Tento seznam byl pravidelně aktualizován.
- Pokud to vyžadovala klientova situace, spolupracovalo Středisko při řešení klientovy situace s dalšími institucemi či odborníky, se souhlasem klienta a jeho zákonných zástupců se účastnilo případových konferencí

Profesní rozvoj pracovníků

Všichni odborní pracovníci Střediska procházeli dlouhodobou, kontinuální supervizí. Aktuálně pod vedením PhDr. V. Junkové. Supervizní setkání proběhla dle plánu jedenkrát za měsíc.

Supervize byla zaměřena na předcházení psychosociálního stresu a syndromu vyhoření, na řešení obtížných situací a vztahů s klienty, jejich rodiči a dalšími osobami zodpovědnými za výchovu, na týmové procesy probíhající na pracovišti, na zvyšování kvality a etiky práce s klienty.

Každý odborný pracovník měl možnost intervizně konzultovat s vedoucí střediska o klientech. Doba k tomu určená byla pondělí, úterý, středa a pátek od 8.00 do 9.00h., tento čas byl pro intervize aktivně využíván.

Jednotliví odborní pracovníci se kontinuálně vzdělávali podle svého profesního zaměření a své odborné specializace. Průběžně se sebevzdělávali studiem odborné literatury, studiem speciálních odborných textů, které využívají pro svou práci, dle své specializace se účastnili seminářů a přednášek. Středisko ve spolupráci s DÚ a SVP zajišťovalo profesní rozvoj jednotlivých pracovníků, jejich znalostí a dovedností, které jsou předpokladem pro výkon jejich činností.

Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, upevňují a doplňují kvalifikaci. Vedoucí Střediska podporoval profesní dlouhodobé vzdělávání pracovníků a vytvářel jim podmínky pro účast na tomto vzdělávání. Pracovníci měli též možnost sami navrhnout, v kterých oblastech se chtějí vzdělávat. Využívali k tomu též akreditovaných vzdělávacích programů. Dva odborní pracovníci jsou v dlouhodobém výcviku v psychoanalytické psychoterapie dětí a dospívajících u ČSPAP, rodinní terapeuti se pravidelně účastní setkání Dne rodinných terapeutů a supervizních setkání rodinných terapeutů.

Zpráva o činnosti školní jídelny

Ing. Bc. Jan Kopecký

Školní jídelna je zařazena do Rejstříku škol a školských zařízení jako součást DÚ a SVP

Školní jídelna poskytuje služby dle § 119 zákona č. 561/2004 Sb., a to:

- zajišťuje klientům Diagnostického ústavu celodenní stravu skládající se z 6ti chodů (snídaně, přesnídávka, oběd, svačina, večeře a večeře II.).
- zajišťuje stravování zaměstnanců Diagnostického ústavu (oběd, večeře).

Místo poskytování služeb: Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4

Nejvyšší povolený počet stravovaných: 100

Období od 1.9.2017 do 31.8.2018 bylo, alespoň co se hospodaření týče, ve znamení značných cenových výkyvů. To se projevilo nejen u mléčných výrobků a mléka samotného, ale i u cen

ovoce a zeleniny. S tímto faktem jsme při plánování a zkušenostech ze školního roku 2016/2017 počítaly. K úspěšnému zvládnutí při tomto sehrál i fakt navýšení stravní normy v loňském roce, který se při výsledcích hospodaření ukázal jako krok správným směrem. Zároveň vnímáme i změny trendů ve stravování a technologických úpravách, se kterými se snažíme držet krok při sestavování jídelníčku. Jídelníček krom finanční normy je ještě limitován svým obsahem také spotřebním košem. Při hodnocení tohoto aspektu fungování konstatuji, že i tento faktor jsme dodrželi v tolerančních odchylkách a spotřebu cukru dokonce snížily. Při výrobě samotné nepoužíváme polotovary, vše připravujeme ze základních surovin. K dochucování nepoužíváme klasická dochucovadla, ale převážně čerstvé bylinky, které podtrhují základní chuť a nezakreslují chuťové vjemy jako ty s obsahem glutamanu. Zároveň se i snažíme o individualizaci jednotlivých klientů, takže vycházíme vstříc intolerancím a alergiím různých variant. Naší prioritou při sestavování jídelníčku zůstává vyvážený glykemický index, protože rovnoměrný a vyvážený přísun výživných látek má zásadní vliv na metabolismus, který ovlivňuje jak fyzický tak psychický stav strávníků. Pracovní kolektiv máme sladěný a je schopný flexibilně reagovat na náhlé změny.

Počet jídel vydaných za školní rok 2017/2018

Klienti: 59 129 Zaměstnanci: 7 445

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2017/18

I. Pregraduální studium

a. Speciální pedagogika	3
b. Adiktologie	6
c. Andragogika	2
d. Psychologie	1
e. Společenské vědy	1
f. Arteterapie	1

II. Interní vzdělávání

a. Kurz první pomoci	11/2018
----------------------	---------

c.	Metody skupinové práce	4.-6./2018
d.	Vliv terminologie na obraz odborné praxe	5/2018
III.	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	
a.	celoživotní vzdělávání PedFUK – speciální pedagogika	2
b.	výcvikový kurz systemické rodinné terapie	1
c.	dlouhodobý výcvikový program psychoanalytické psychoterapie dětí a dospívajících (ČSAAP)	2
d.	dlouhodobý sebezkušenostní výcvik	3
e.	dlouhodobý výcvikový kurz ve skupinové kazuistické supervizi	1
f.	workshop ANV: Zpětná vazba k zavádění standardů kvality péče - NÚV	2
g.	seminář FICE: Strategická podpora a předcházení konfliktům GDPR v zařízeních pro výkon ÚV a OV	2
h.	vzdělávací program pro metodické průvodce – odborné pracovníky diagnostických ústavů pověřené metodickým vedením zařízení ústavní a ochranné výchovy	2

Základní údaje o hospodaření za kalendářní rok 2017

Libuše Doleželová

Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost, hodnocení závazných ukazatelů:

Poskytnutá dotace ze státního rozpočtu byla využita v souladu se závaznými ukazateli rozpočtu, kterými jsou NIV celkem, MP celkem, OON a limit počtu zaměstnanců. V hodnoceném roce 2017 byla dotace (v ONIV) zřizovatele doplněna plným využitím vlastních výnosů a zapojením prostředků z fondů organizace, když v provozní část dotace (ONIV) nebyla zohledněna skutečnost připojeného pracoviště Řevnice.

Podíl prostředků z příspěvku zřizovatele na celkovém financování organizace činí v hodnoceném roce 95,91 %, podíl prostředků z příspěvku zřizovatele na ONIV činí 56,77 %. V důsledku organizačních změn, havarijní situace budovy v Řevnicích a personálních změn na odborných pozicích došlo k nedočerpání limitu zaměstnanců.

Organizace v roce 2017 rozpočtovala prostředky na třech paragrafech rozpočtové skladby.

Paragraf 3132 diagnostické ústavy:

Náklady organizace ve vykazovaném roce 2017 ve své provozní části (ostatní neinvestiční výdaje) jsou ovlivněny rostoucími cenami spotřebního materiálu (hygienické a úklidové prostředky, materiál na údržbu) a potravin. Náklady na energie tvoří 23,33 % celkových ONIV. Podíl spotřeby potravin na celkových ONIV je 17 %, od 1. srpna 2017 organizace upravila finanční limit na nákup potravin na 100,-- Kč u strážníků věkové kategorie 15 let a více. Položka opravy a udržování je tvořena z nezbytných drobných oprav a údržby budov a majetku.

Vlastní výnosy organizace jsou tvořeny převážně příspěvkem na úhradu péče (ošetřovným). Celkové „602 - výnosy z prodeje služeb“ zde jsou 1.264.679,99 Kč, z toho 187.858 Kč nekrytých (na pohledávkách roku).

Na § 3148 jsou financována ambulantní střediska výchovné péče, a to v Příbrami a v Praze 4 – Modřanech. Oba objekty má organizace v nájmu od příslušných městských částí, přičemž ve středisku v Příbrami jsou hrazeny dle nájemní smlouvy pouze náklady na energie a služby. Náklady na technické, hospodářské a ekonomické zázemí těchto pracovišť jsou účtovány na §3132.

Na § 3141 školní stravování jsou účtovány mzdové prostředky, zákonné odvody a FKSP pro školní jídelnu sídlící v hlavní budově organizace Na Dlouhé mezi 69/19. Vzhledem k obtížnému oddělení provozu jsou provozní náklady školní jídelny zahrnuty v § 3132.

Závazné ukazatele za organizaci NIV celkem, MP celkem, OON a limit počtu zaměstnanců, nebyly překročeny.

Závazky

Organizace vykazuje ke dni účetní závěrky pouze běžné krátkodobé závazky, a to:

- závazky z obchodních vztahů, jedná se o faktury došlé na počátku roku 2018
- dále organizace eviduje závazky vůči zaměstnancům a závazky ze sociálního a zdravotního pojištění, vážící se k výplatě mzdy za měsíc prosinec. Závazky ke státnímu rozpočtu jsou pouze jiné přímé daně – daň ze mzdy za prosinec.

- v krátkodobých závazcích jsou též účtovány dohadné účty pasivní – odhad spotřeby plynu, elektrické energie a vody za období od poslední fakturace do konce roku.
- od roku 2016 jsou v krátkodobých závazcích na položce D.III.32 krátkodobé přijaté zálohy na transfery účtovány dotace roku před finančním vypořádáním

Žádný z evidovaných závazků není po splatnosti.

Pohledávky

Organizace vykazuje k datu účetní závěrky pouze krátkodobé pohledávky, a to:

314/ krátkodobé poskytnuté zálohy na energie

381/ náklady příštích období (předplatné, licence)

315/ jiné pohledávky z hl. činnosti (kauce k nájmu obj. Rakovského)

311/ pohledávky z příspěvků na úhradu péče (netto)

335/ pohledávky za zaměstnanci (z FKSP)

388/ dohadné účty aktivní – dotace před finančním vypořádáním

Podobně jako v předchozích letech největší zdroj pohledávek je z příspěvků na úhradu péče od zákonných zástupců (zákon 109/2002 Sb.). Na základě požadavku §65 Vyhl. 410/2009 Sb. byly vytvořeny opravné položky k pohledávkám po splatnosti. Organizace zohlednila princip významnosti a účtuje o tvorbě opravných položek k rozvahovému dni, tzn. 31.12. Mezi hlavní příčiny neuhrazení pohledávek patří neznámá aktuální bydliště rodičů, nepřebírání pošty rodiči u soudem nařízené obligatorní péče aj. Součástí upomínek o zaplacení dluhu je návrh splátkového kalendáře.

Čerpání účelových prostředků z MŠMT, mimo kapitolu MŠMT, spolufinancovaných z rozpočtu EU

Příspěvek ze státního rozpočtu byl v průběhu roku doplněn účelovým příspěvkem z kapitoly MŠMT na navýšení platových tarifů nepedagogickým zaměstnancům ve výši 156.001 Kč. Příspěvek byl plně využit v souladu s účelem, a to na platy zaměstnanců a související zákonné odvody a FKSP v měsících 07-12/2017.

Organizace nečerpala ve sledovaném roce žádné dotace mimo kapitolu MSMT, spolufinancované z rozpočtu EU a ostatních zahraničních programů.

Tvorba a použití peněžních fondů

V roce 2017 organizace čerpala prostředky **fondů reprodukce majetku**:

- na investiční akci IZ 1/2015 – Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Sádecká č.p.169, 252 30 Řevnice, odstranění havarijního stavu a nástavba, evidovanou pod číslem SMVS 133V112000077, spolufinancovanou ze státního rozpočtu v rámci programu 13311 Rozvoj a obnova materiálně technické základny speciálních škol a systému náhradní výchovné péče.

Část prostředků fondu byla použita opravy a údržbu - výměnu vchodových dveří objektu Na Dlouhé mezi 13, které byly v havarijním stavu.

Prostředky **fondů kulturních a sociálních potřeb** byly čerpány v souladu se zásadami pro čerpání a použití fondu a s rozpočtem na rok 2017.

Fond je čerpán především na příspěvky zaměstnancům na stravování a příspěvek na penzijní připojištění.

Fond odměn nebyl v roce 2017 čerpán.

V rezervním fondu z ostatních titulů

V rezervním fondu z ostatních titulů jsou k 31. 12.2017 evidovány finanční příspěvky a dary od fyzických a právnických osob, jejich použití je plánováno v dalších letech. V průběhu roku byly přijaty nové finanční dary v celkové výši 35.000,-- Kč. Z fondu bylo v roce 2017 čerpáno dle účelu vymezeného darovacími smlouvami v celkové výši 30.000,-- Kč, v rámci hlavní činnosti organizace.

Všechny peněžní fondy organizace jsou plně finančně kryty.

Programy reprodukce majetku

Ve sledovaném roce čerpala organizace investiční prostředky v rámci programového financování od zřizovatele, a to na investiční akci IZ 1/2015 – „**Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Sádecká č.p.169, 252 30 Řevnice, odstranění havarijního stavu a nástavba**“, evidovanou pod číslem SMVS 133V112000077, spolufinancovanou ze státního rozpočtu v rámci programu 13311 Rozvoj a obnova materiálně technické základny speciálních škol a systému náhradní výchovné péče.

V roce 2015 došlo při stavebně technickém průzkumu ke zjištění havarijního stavu na budově pracoviště Řevnice, který organizace převzala na začátku roku 2014. Plán velké rekonstrukce na revitalizaci objektu a vybudování přiměřeného (a hygienicky přijatelného) ubytování a servisu pro klienty i zaměstnance, byl na základě stavebně technického průzkumu, který zjistil akutní havarijní stav stropů pozastaven. V roce 2017 byla akce zařazena do programového financování. Po zpracování projektové dokumentace, vydání stavebního povolení a výběru dodavatele byly v září 2017 zahájeny stavební práce.

Stavba byla úspěšně zkolaudována a předána do užívání v září 2018.

Vyhodnocení hospodářského výsledku

Výsledky hospodaření v daném roce jsou ovlivněny na jedné straně hraničními úspornými opatřeními v provozu zařízení (ONIV), které jsou na samotné hraně udržitelnosti provozu. Na straně druhé došlo k úsporám na mzdových prostředcích, když situaci ovlivňuje havarijní stav objektu Řevnice a omezení jeho provozu, dále ukončení programu dlouhodobých pobytů v pronajaté budově Nad Beláříi, Praha 12 Modřany a v neposlední řadě problematické obsazování některých pracovních pozic. Dlouhodobě chybí v organizaci zajištění dvou pozic psychologa, speciálního pedagoga, učitele a dalších speciálních pedagogů.

Ve sledovaném roce dosud nedošlo k zahájení plánovaného provozu na dislokované skupině zaměřené na nezletilé uživatelky návykových látek, přestože potřeba tohoto oddělení se stále zvyšuje.

Hospodaření organizace v roce 2017 skončilo ziskem.

Majetek, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit.

Veškerý majetek organizace je využíván k hlavní činnosti. Budova Na Dlouhé mezi 19, sídlo organizace je využívána zčásti pro administrativní účely, všechny ostatní objekty výhradně pro ubytování dětí, hlavní činnost. Celkem organizace spravuje 6 vlastních a 3 pronajaté nemovitosti.

Na LV 439 v KÚ 745375 Řevnice bylo na parcele č.976 zaevidováno věcné břemeno – zřízení a provozování zařízení distribuční soustavy v rozsahu dle GP 2161-151373/2016 (ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, Děčín. Právní účinky zápisu ke dni 27.10.2016. Smlouva o zřízení věcného břemene č. IV-12-6017264/008 ze dne 17.10.2016.

Řádná inventarizace majetku a závazků byla v organizaci provedena k 31. 12. 2017, v souladu s ustanovením §29 a §30 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a v souladu s Vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků. Nebyly zjištěny inventarizační rozdíly v porovnání s účetními stavy.

Organizace nezískala dostatek finančních prostředků ke krytí odpisů dlouhodobého majetku. Na základě §66 odst. 8) Vyhl. 410/2009 Sb., byl fond reprodukce majetku k 31. 12. snížen výsledkově o část odpisů roku 2017. Vzhledem ke skutečnosti, že dochází k nedostatečnému krytí odpisů v posledních hospodářských letech, může vznikat riziková situace při dlouhodobé správě majetku.

Vnější kontroly

V roce 2017 proběhly v organizaci vnější kontroly:

- pravidelné čtvrtletní prověrky dodržování ustanovení zákona 109/2002 Sb. prováděné Obvodním státním zastupitelstvím ve svých závěrech konstatují, že nebyla zjištěna nezákonnost ani žádné nedostatky,
- plánovaná kontrola plnění povinností v nemocenském pojištění, v důchodovém pojištění a při odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti- Pražská správa sociálního zabezpečení. Nebyly zjištěny nedostatky.
- kontrola plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění Zaměstnaneckou pojišťovnou Škoda Výsledek kontroly: přehledy o platbě byly řádně zaslány, mzdové listy byly odsouhlaseny